

అమృతము

౧౮౭౦౯ వ తిది నము ప్ర కటింవ (బడును)

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నం. 11 ప్రెస్ నెల 11 వ తేది మంగళవారము

NO 8

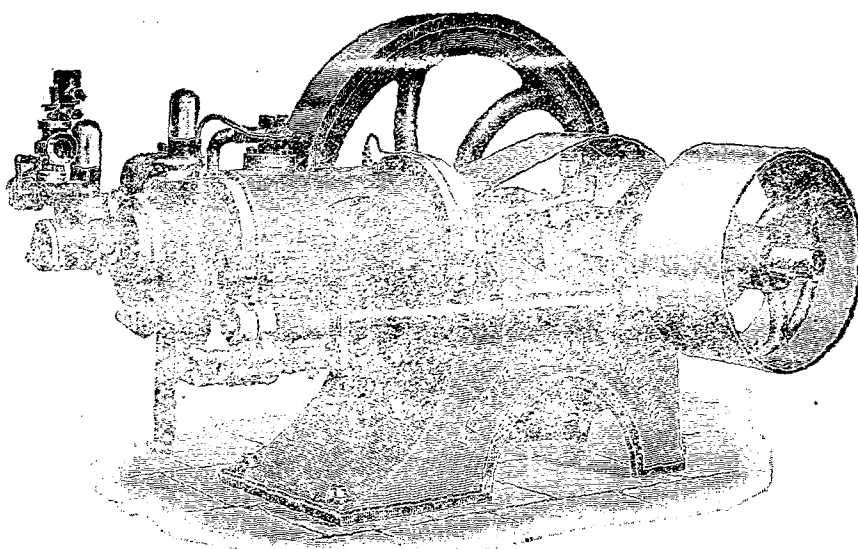
కంపుటము. 3.

న శ నా మ సం వ త్స ర వై త్ర మా స శు ద్ధ న వ మి .

నంచిక ర

పెట్టర్ వేటెంటు ఆయిర్ ఇంజనులు.

మొదటగా యంత్రములు - చక్కని పనితీరు - స్థూలనిర్మాణము, నిరాటంకములు ముచ్చటైన నడకయు, ఈయంత్రములకు గొప్ప పరిశ్రాంతినిచ్చినవి. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములు అపరిమితమున (Crude) చమురుతోనైనను, మంచి చమురుతోనైనను, నిజమున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడువవచ్చును.

పెట్టర్ ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే తీసుకొనిపోగలగల్గినందున రైతులకును గొట్టెలకును గలదు. ప్రారంభించబడిన వై తంత్ర తనవరకులేదు.
2. తగులబడిపోవడమును రక్షింపగలగల్గినందున ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ఇటు కొన్ని తక్కువ చూలకు చెడిపోవును.

3. ప్రతిఒక్కరికిని తగినంత యంత్రము వ్యాధిగ్రస్తులకు నుండును. 4. కట్టెలకులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె పెక్కుమారులు వృధాగాకాదు. 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును ఏ పరిమాణపువానినైన 6 నిమిషములలో నడపవచ్చును. 6. బలకరములైన పనిచేయు భాగములకు కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మించబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 7. పీటల ఇంజనుల నిరాదును లేకుండ పనిచేయుటకు తగినది. 8. పనిచేయు భాగముల బహు నిర్మాణములచేత నిర్మాణయంత్రములు. 9. ముఖ్యముగా పనిచేయుభాగములకు లేక చక్రములకు అపాయము సంభవించినప్పుడు నూనె సప్లము తనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున మరలతీయగ నుండును. అనేకపరిమాణములలో స్థానములకు వచ్చుచి. కలలులగానీ, ఇతర సమయములకుగానీ దయచేసి మాకు వ్రాసిగొనుడు.

బెన్సు అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

THE DAWN OF HOPE

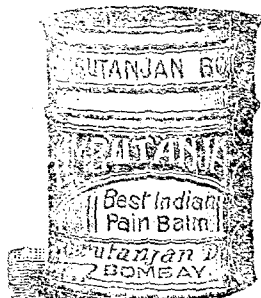
to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY, of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

వాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అవరితుభిపు రక్తములను నిలిపివేయుటకు కీటమువంటి నుండు. జ్వరమును, చిచ్చులను, గండములను తుండ్రును, పొటపోటులను అన్ని విధములవలన గలుగు వర్మోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యమధ్యమ అన్ని విధములైన వనోపధిసారసవరిల్లా. శరీరమునందలి పొడవైనవనోపధిసారసవరిల్లా, మలబద్ధకమును కార్యవంబంధమును వనోపధిసారసవరిల్లా రక్తమును నిభిజరచును. శరీరాశోగ్యమును గలగ జేయును. 15 రోజులవరకు మందులకు 4 రోజుల బుద్ధిలతో అమృతమును.

ప్రావైటరు:- పి. డి. సావంత్. ౧౪౪. వనసవాడి నం. ౨ బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

ఉగాదిపండుగ బహుమతి గోహర్యాన్ తీగలచీరలు

16 మూరలు మంచి సాగవైనవి. రు. 2-8-0, వి. పి. చార్జి 0-8-0

112 ఈ క్రొత్తకనుచీరలు బహువాణ్యమైన తెల్లవల్లులతో

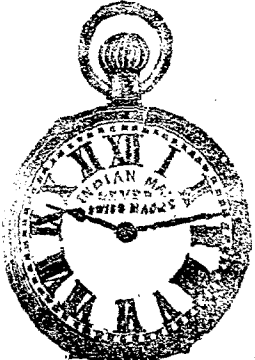

తీగలులేని మట్టు రవణీయమైన సన్న అందుకట్టి ప్రస్తుత విశిష్టము కొనేదానికి సాగుగాను చూచుటకు నయముగాను మున్నది. చీరలకును చూరపు దీనిని మేము ప్రత్యేకముగా పుగవంతులగు గాని పట్టింది ప్రస్తావించు. ఇది భరించుకోవలసిన అందము ఇంతయుచెప్పుకలదిగాదు. దీనిని మారు ప్రతివాడు తెప్పించుకొనుటకునుచూచు తేనుకొనుడు.

1 మీర తెప్పించుకొనువారికి 1 x జల అడ్డిగ ఇలాము పంపెదము. రత్నంపంపెని, కి, ఇరుళేప్పకొవీర్, మదరాసు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది. చక్కని గొలుసుతో పెరి 8-0-0 సాఫ్టీ 0-4-0

ఇది మా లోకకే నిర్వహణ బడినది. కావున నెడనెడ నుండదు. వెల స్వల్పమైనను ఫలవతి కను నిజభవమున తెలియును. దృఢమైన సామానులచేత తేలు బడి దెప్పు పూర్తి అను గానదాము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలువక తప్పే ప్రకారముగా వని చేయును. గడియారులు పెట్టెలలో ఇండియన్ మెయిల్ అను పేరుండును. పెట్టెలలో గ్యారంటీ

పత్రి మరీకించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గానుమాను లేని పెరి 2-8-0

విరుగామార్:- సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.

194 స్వామిదాస్ పెరి 167 మదరాసు.

304 క్రాఫ్ట్స్ పోడెను

బల్బులు, చీమలు, పోగలు, చిన్నచీమలు, చిన్నచీమలు (క్రమము బట్టింది) వ్రాసుకలను నంబరేయము. లెం 1-5 రు. 0-3-0

కాటోలు వత్తులు

చోమలకు, తీగలను సశింపజేయును, వారహోలము.

• 2-8-0 కట్టులుగల పెట్టె 1-3 అ 12

మిళితారకవాణ్యములకు చీమలను సమకర్తించుకొను ముఖ్యముగా పోగలును, పుష్పకాటికలను చిరుకులనుండి కాపాడును.

సోలువంకెట్లు:- టి. మార అందుకో, 1-11, ప్రింగర్బస్ట్రీటు, బాల్డి బాక్, మదరాసు.

భారతీయ విద్యార్థులు

నర్. ౬ ఏప్రిల్ నాథ తామారు.

V

అప్పుడాంగ్లేయులు వివిధజాతివస్తువుల నొకవోటికి మోసికొనిపోయి యచ్చట కుప్పకడేము కూలివానివలె నుండురు. దీనినాంగ్లేయుకవియొకడు "శ్వేతముఖుని భారము" అని వ్రాసియున్నాడు.

ఈ భార మెప్పటికి నిట్లుండవలసిందేనా? దైవస్పృహయే దైవము గొంతయనందముండవలదా? స్పృహ కైవసమనలను పాశ్చాత్య దేశములలో గలిపివారు దైవోద్దేశమున కాంగ్లేయులు లోడ్వడవన్నయెడల, దైవమాయచే వారనేకచిహ్నలనొంది వుండుచు ఊహించురు. అప్పటికి ఆ భారమును వారే తుదకటకు మోయవలసి యుండును. భారతచారిత్రమునకు తమచారిత్రమున గలబంధుడల, మనదేశమున తమకార్యము సాధారణమైనవిధమున నెట్లో యొక్కట్లుచేయఁదలఁచినయెడల, వారు మనమాతృభూమియందు దైవవాచనముచేసి దానికి దగినకష్టముల ననుభవించురు. కనుక భరతవర్షములో కాంగ్లేయులకుగలసంబంధము నెల్లప్పుడు స్వభావసిద్ధముగను, పరస్పర రాను కూలముగనుండునట్లు చేయుటయే ప్రస్తుత భారతీయ చారిత్రక సమస్య.

ఇంతవరకు హిందూదేశపు మంచిచెడ్డలు ప్రాంతపుల కలనను, మహమ్మదీయుల వలనను నితరజాతులవలనను, తమకు తెలియకుండనే కలుగుచుండెను. కాని యాంగ్లేయు లిక్కడికి వచ్చినప్పటినుండియును మన మొనర్చుకలసినవి యేదియో మనకు తెలిసినది. దేశపితృవర్తమాన మనము వహింపవలసిన భారమును వహించుటకు మన చరిత్రకూహులమై యున్నాము. కాని, మనదేశమున ఆంగ్లేయు ప్రాంతపులకు నియమిత కృత్యములు పరస్పర వైషమ్యమును నొందవచ్చును. జగదములు ను దట్ట స్థింపవచ్చును. చరిత్రయొక్క ముఖ్యతయును నెఱింగినవాడు నిశ్చల చిత్తులై ఇట్టి పరిస్థితులవలన జిందగందర కాటందురు. ఆంగ్లేయులతోడి సంబంధము మన కావశ్యకము. తమన్న మన దేశచరిత్ర మనుభూర్ముగానుండును. దేశముయొక్క ముఖ్యతయును సఫలీ కృతము కాఁజాలదు. ఆంగ్లేయులతోడి సాంకేత్యము మన కావశ్యకము కావున, మనము వారుండుచోట్లకు బోవుటయే కాక వారి మృదయములలో మన మృదయము లెక్కుము లొందునట్లు చేసికొనవలయును. ఆంగ్లేయులచేయు నవమానమును భరించుచున్నంతకాలమును మనము వారి మృదయములను బ్రోవేదించఁజాలము. కావున మన గౌరవమును నిజపుకొని వారు మనలను గౌరవించునట్లు చేసికొనవలయును. కాని ఇటువంటి సమయమున నొక క్రొత్త కళాకాలాధికారివలన యొక చెంపవైగొట్టఁబడి, రెండవచెంప నందియఁగూడదు. అట్లును, ప్రాంతపుల కాంగ్లేయులతోడి సంబంధమచ్చట స్వభావ సిద్ధముగనుండగలదా? జవాబులంటి గాదు. భావదాతకములగు విద్యాలయములందే యది స్వభావ సిద్ధముగా నుండవలసింది. ఏలననీ పరస్పర భావముల నచ్చట వెలిబుచ్చుటచే నంతరంగములు ప్రబోధితములగును. మృదయములు అన్వీలితము లైనవెనుకనుండు వారిని కమిషింగులగుదుము. అతి సమీపసాంకేత్యమునకు విశ్వవిద్యాలయమే తగినస్థానము. సింహాసనమునకున్న నక్షత్రమైన యాననముకంటె యాంగ్లేయదేశముకంటె కివోచేత్రతీయించుచుండును. ఇట్టి తరుణములను కృత్రిమచేయునవ్వడే, మన మెంతయో విచారించవలసియున్నది.

తరుణముట్లు వ్యర్థముచేయుట విద్యార్థులవలనమార్చిమే జరిగినదని నేనెంతమాత్రీ మూహించఁజాలను. మన విద్యార్థుల సంఖతీ నేను బాగుగా నెఱుంగుదును. మన విద్యార్థులు గురువులను వైషమములుగా భావించి పూజించి వారి మృదయములను సమీపించుట కెప్పుడును ప్రయత్నించుదురు. మన విద్యార్థులందఱుల యీ భక్తిరసమునే గురువులు శిష్యుల మృదయముల నసాయాసముగ స్వాధీన మొనర్చుకొందురు. ఈకారణముననే భోజ్యురమునందలి నాస్యంభ పాతకాలయందు నాంగ్లేయోపాధ్యాయులను నియమించునెడితిని. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట నాసాతకాలలో నొక గర్విష్టియైన యాంగ్లేయోపాధ్యాయుఁ డుండెను. అతఁడు బాహుబలితోఁదలచి వారి నకవీయించుకొనమందివారు. బంగళీ జడల సంతతి యగుటయే వారి దోషమని నిరంతరము దూషించుచుండువాఁడు. బాహు పిన్నవారైనను, కట్టుకట్టి పాతకాలకు బోవుటమనెడి. భృగూనోపాధ్యాయుని యాత్మతవులు వ్యర్థములయ్యెను. అప్పుడా విషయమున నేను బోక్తము గలుగఁజేసికొని "యాశ్వేతముఖుని భారము" దీని బేయవలసివచ్చెను.

వివిధ వార్తలు

రాజమండ్రి వార్తలు.

(మా శ్వేతీయ విలేఖనున వద్ద నుండి)

కాల నితి.

రాజమహేంద్రవరము ఏప్రిల్ 7:—ఎండ లతి తీవ్రముగా నున్నది. కాలు వీధిలోఁదెట్టిన బొబ్బు లెక్కు నేమో యని భయముచేయు చున్నది. ఉక్కిరిపోసి జనులు బాధపడుచున్నారు. కూరగాయలు, నేయి మొదలగు సామగ్రిల ధరలు హెచ్చినవి.

కాలేజి.

గవర్నమెంటు వారి కళాశాల వేసంగి నెలవుల నిమిత్తము మూతబడినది. జూలై మూడవ తేదిని తిరిగి తెరువబడును. కాలేజి ప్రిన్సిపలు కూర్చోగారు నెలవులలో నుమిత్రా బావా ద్వీపములకుఁ బోయెను. వీరేశలింగము ప్రొక్కూలు బ్రయనింగునూలు ఈ నెలఖుటకు మూయబడును. బ్రయనింగు నూలు కై ను (సినిమలు రామకృష్ణయ్యగారి నూల్కల్ల ఇన్స్పెక్టరు పని యైనదనియు వారి స్థానమున కల్లూరి నరసింహారావుగారు వచ్చెదరనియు వందలిగ నున్నది.

వర్మ గారు.

ఆర్య సమాజ మత ప్రచారకులగు తాఖూజుఖాను చంద్రికర్మగారు మా పురము వచ్చి పురమందిరమున విద్యార్థుల యర్హత్యములు క్రిస్తు యొక్క ఫుట్టుకు మున్నగు విషయములగుర్చి పుర మందిరమున నుపన్యసించి. ఇచ్చట వారి ప్రోత్సాహమువలన శార్య మత కమాజమును వారు నరసింహారావుగారు మున్నగువారు స్థాపించిరి. వర్మగారు కాకినాడ నిష్క్రమింపమన వెల్లిరి. అనివారమునాడు మా పురమునకు వారు వచ్చురు. ఆంధ్రీకాకోఫరన్న ఆనువరకు వర్మగారు ఈ ప్రాంతములనే యుండురని తెలియవచ్చినది.

రంగూను వార్తలు.

బర్మావర్తక సంఘము.

బర్మావర్తక సంఘమువారు రాజప్రతినిధిగారి కంపెనీ ఆహ్వానపత్రమునకు బర్మావర్తక సంఘము వారికిని, వారి కార్యదర్శిగారికిని వారంపిన ఆహ్వానపత్రమునకు క్రివారతయు కృతజ్ఞులు. క్రివారు కొలది దినములలోనే బర్మాదేశమునకు విచ్చేయనున్నారని ఆ రాజప్రతినిధిగారి కార్యదర్శి వ్రాసిరి.

ఆగ్ని బాధానివారణము.

కొత్త గావకాక్రమ పట్టణము రెండువంతులు కాలి పోవుటవలన నాయూరి జనులు ఆగ్ని బాధానివారణాధి నేర్పరచిరి. రంగూను పురపాలకసంఘమువారికి వేయిరూపాయలనువిరాళ మొసగిరి.

సామూజ్యపు దొరతనమువారి బహుళకరణము.

ప్రొదరాబాదు రెసిడెంటు కన్నలు నర్ అలగూడకు ప్రిటు చుడేగారి మరణమునకు రాజప్రతినిధిగారు సామూజ్య కాననసభ మిక్కిలి విచారించిరి. పిన్నేగారు 1886 వ సంవత్సరమున ఇండియా దొరతనమువారి కొలువు స్వీకరించి రాజపుత్రానా, మధ్య ఇండియా మొదలగు ఏజెన్సీలలో పనిచేసి ఉదాఁబుద్ధిగలవాడనియు, మంచిచాకచక్యము గలవాడనియు పేరువహించెను. 1908వ సంవత్సరములో నతడు మింట్రీప్రభువుగారికి ప్రేక్షకులెక్కిరి గా నిర్ణయించబడెను. ఆసమయముందు పూర్వముకడ ఆయాసంస్థానములయందు పని

చేసిన నేను నిరాశిందలేదు. నాయాశ్రియము సార్థకమయ్యెను. హూణగురువులను, ప్రాంతవహుజులను గలిగిన సాంకేత్యమువలన నాయాశ్రియము పరిత్యజింపెను. భరతవర్షమున విశాలరాసులను పరిత్యజింపెను యాసాంకేత్యవృత్తమును భగవంతుఁ డెంతకాలమునుండియో కనిపెట్టి యుండ, నేటికి దానియందొకముల నొక చిన్న పూవుపూచెను. నాయొద్దకు ఆ యాంగ్లేయోపాధ్యాయు లిద్దఱుని స్వయత బోధ మొనర్చుటకు రాతేను. నిష్పాద్ధానమునకును గాదు నాగరికతలేని మూఢజాతుల మధ్యందుటలై యాదేశమున నవతరించితిమని దురూహ వారికెంతమాత్రీయజులేను. కాని, విద్యార్థులు బంగళీబాబులైనను ఏను ప్రభువులై ఆయాంగ్లేయోపాధ్యాయులు "బాబులారా నిరాలంకముగా మా యొద్దకు రండు" అని దయతోఁజేయసాచిరి. బాబుగను వారియొద్దకు వారాంగ్లేయులే యెనున—పోవుటకు వెడదీయరైరి.

చేసియుండుటవలన గలిగినస్వార్థభవజ్ఞాన మెంతయునవాకారి యయ్యెను. ఒకవత్సరము గలించినపిదప నతడు రాజప్రతినిధికి ఏజెంటుగా రాజపుత్రీస్థానమునకేగెను. మరలవరకు ప్రేక్షకులకంటె పడవికావ్యవసరమైతే. 1911 వ సంవత్సరమున నతడు ప్రొదరాబాదు రెసిడెంటుగా నియమించబడెను దొరతనమువారికి ఆతని యందత్యంత నమ్మకమును గౌరవమును గలిగి యతనినున్న తపదవికి డేవలెను కొనుచుండగా నతడు మరణించినందులకు వారుకడుదుఃఖించుచున్నార. అతనికి ప్రేతసంస్కారముల నలుపుదమున భోర్లువిలియములోను, ప్రొదరాబాదులోను, తదితర ముఖ్యపట్టణములయందును జండానుకట్టవలసినదనియు 18 రుపాయలను కాల్యవలయుననియు గవర్నరు జనరలుగారు నెలవిచ్చిరి.

నూర్యరాయ పుస్తక భాండాగారము.

పితాపురాధీశ్వరులగు శ్రీనూర్యరాయ ప్రభువరేణ్యుని పేరిట పితాపురమునానులు సంవత్సరగానినాడొక పుస్తక భాండాగారమును నెలకొల్పిరి. దీనిస్థాపనోత్సవము రాజమహేంద్రీవాస్తవ్యులును విఖ్యాతగ్రంథకర్తలును దేశమాత మనోరమ పత్రికాధిపతులునగు చిలకమర్తి లక్ష్మీకరసింహము పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద నెర జేరినది. ఉడుతూరు 9 గంటలవరకు నగర సంకీర్తనముజరిగినది. 9 కంటలకు రాజావారి పార్థినా సమాజ మందిరమున ఆదిపూడి సోమ నాధరావుగారు భాండాగారముల పరిరక్షణములను గురించియు, నూర్యరాయ భాండాగార ముఖ్యోద్యక్షులనుగురించియు మాచ్చటించిరి. అధ్యక్షులు భాండాగారోద్యమమును ప్రోత్సహించుచు తద్బాండాగారమునకు కాళ్ళతమైన గృహమును నిర్మించవలసినదని కోరిరి.

విద్యాసంధ భాండాగారము.

ఆనాడే విద్యాసంధభాండాగార వార్షికోత్సవమునాడ జరిగినది. ఏతన్మహోత్సవమునకు గూడ నరసింహము పంతులు గారే యాధిపత్యమువహించిరి. భాండాగారమువాడు 9 గంటలకు రాజావారిసభిమునకు 500 మంది వికలాంగులకు ఆన్న దానముచేసిరి. వార్షికోత్సవ సందర్భమున నాలుగు గంటలకు సమావేశమైన సభయందు సోడి బాధరావుగారు వికలత్వమును గురించియు, ఆయ్యనికి వేంకటరమణయ్యగారు భాండాగారము సంఘమున కెట్లుకరించునను విషయమును గురించియు పీటూరు వాసుదేవ కాశ్రి గారు సత్సంతానము గురించియు నుపన్యసించిరి. అగ్రాసవాధిపతి యాచార్యునముతో సభ ముగింపునకు వచ్చినది.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగారములు

ప్రతినిధుల తృప్తియ మహాసభ.

ఈమహాసభయొక్క సత్సానసంఘమువారి ప్రార్థన సంకీర్తించి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు కలఁతలుగారు సభాధ్యక్షతను వహించుటకు నమ్మితిందిరి. మొదటో చెంగయ్య పంతులు, బి. ఏ. బి. ఎ. గారు సన్మానసంఘాధ్యక్షులను వహించుటకు అంగీకరించిరి. ఈమహాసభ మేనెల 12, 18 తేదీలలో నెల్లూరులోని లక్ష్మీరంగాశ్రి పురమందిరమున సమావేశమగును. గ్రంథాలయములకు సంబంధించినవిషయములగుర్చి వ్యాసముల సభలో జరుగవలసినవిషయము త్వరలో వారుచిహ్నిప్రాయముల సన్మానసంఘకార్యదర్శులకు తెలిపవ్రాగి యును.

దివ్యజ్ఞాన దీపిక

ఇది ఆంధ్రదివ్యజ్ఞాన మాసపత్రిక. దివ్యజ్ఞానసమాజము (ఇది సాఫికల్ సొసైటీ) వారి గ్రంథములయొక్క తత్వార్థమును ఇంగ్లీషుభాష దెలియవారికి బోధపడునట్లుల నులభమున తెనుగుమాటలతో ఇందుప్రచురింపబడును. ఇదియును గాక మనదేశములందును కాశ్త్రుములందును భారతరామాయణాది గ్రంథములందు సారసంకలనలగు సంకలనము రచనాస్వార్థములతో విశదీకరించి త్రిమతస్థులకునుసమ్యతముగనట్లు వ్రాయఁబడును. మంచిపండితులునుసత్కుశలముననుకొందలు ఈప్రతికము వ్యాసములప్రాయ బూకలొనుచున్నారు. ఈప్రతిక ఇప్పటికి ఆంధ్రసంకల్పముల క్రిందట ప్రారంభించఁబడి దినదిన ప్రసిద్ధిమొనర్చి యొప్పుచున్నది. జేదాంతరిచారమున ఆంధ్రీభాషయందు దీనికి సమానముగపత్రిక ఇంకొకటిలేదు. శ్రీల కత్తెంతోపము క్తమైనది. తనాలాఖుచ్చితో సంవత్సరమునకు చందా ఒకరూపాయమాత్రీమే.

వై నిలాసము.

పరమాత్ముని నరసింహయ్య, చిత్తూరు.

బంకూరా త్రావము.

ప్రజలు వదులున్న తిప్పలు.

కందూర మాచినవారు చెప్పినంతలు.

కలకత్తాలోని సాంఘిక సేవా సంఘమువారి సాంకేతిక విశ్లేషణను గల కవివారము రామమోహన భండార గారము నందు జరిగినది. తత్సందర్భమున సేవాసంఘపు సంచార ప్రతినిధియగు డాక్టరు విశ్వేశ్వరబోసుగారు బంకూరా ప్రజల పడుచున్న తిప్పలను తెలియజెప్పిరి. వారు కందూరమాచి వచ్చిన తరువాతనే చెప్పిరి కాని వట్టి పొడిమాటలు చెప్పలేదు. వారు తెలియజేసిన సంగతులలో గొప్పటివి క్రింద బొందుపరచుచున్నాము.

బంకూరాలోని ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను సరిగ్గ వర్ణించుట సులభపాత్రము కాదు. కడుపునొంద నుట్టుకొను భోజనములేనీ, కాలక్షేపము చేయువారికి, మెతుకు మొగ్గ మొగ్గక పన్నుతరుండువారి ముప్పుతిప్ప లేమి తెలియదు. అక్కడి స్థితిగతు లిట్లుండునని తెలిసికొనుట సులభమేకాని, తెలిసికొనిన సంగతులను వట్టి పొడిమాటలతో సత్యము నచ్చబెట్టుట కష్టము.

ఒకనాటి సాయంత్రము. నాలుగుగంటలు కావచ్చును. మేము ఒకటంటుంబడును జూచితిమి. ఆలోచితము వారిలో నెరిగిన లిండి తిప్పలులేవు. ఒకపిల్ల మమ్ములనుచూచి వెక్కిరిచెక్కిరియేడుకసాగాడు. ఆమెకు 15 సంవత్సరముల వయస్సు. “నాయనాలోకానికి వయస్సుండీ, మానాన్న లిండి లేక అక్కడ పడిపోయియున్నాడు. అతనికీరము కృశించి పోయినది. కత్తిలేదు. పక్కమీదనుండి లేవలేదు. ఎప్పుడో ఉన్నట్లుండి ప్రాణము పోవచ్చును” అనూదగ్గరకు వచ్చి మొత్తుకొనినది.

మరియొకప్పుడు మేము మహమ్మదీయ కుటుంబమును చూచితిమి. ఆ కుటుంబ యజమానికి 40 సంవత్సరము లుండును. అతడు తాటియగుట చాపమీద పడియుండెను. మమ్మును చూచిలోడనే అతి కష్టముమీద లేవబోయెను. కాలుచెయ్యి నలుకువలె కడుపుట కఠిని కత్తిలేదు. పాద మాడమి చేయ గలదు? “అల్లారే అల్లారే” అని వైకస్యము చేసికొనెను. వాని ప్రక్క నొకచాలిక నిశ్చల భావముతో కంట తడిపెట్టు కొనుచు నిలువబడి యుండెను. ఆ చాలికకు పడినందర్శనము అందును. ఆ సంగతి మరచినను మరపు రావచ్చును.

జైనుమతవలన బంకూరాలో ప్రజలు పడుచున్న తిప్పలను వర్ణింప నలవి కాదు. ఇద్దరుబాలికలు మాటాడుంతిలేవంద కన్నీరుకాలువలు కట్టినట్లేప్పు యుండెరి. మియనమ్ములు కడగు నట్లు ఆబాలికల దశభారమును వర్ణించుటకు భాషాకత్తి చాలదు, వారు కవిత్వపటియలు లేరు.

బంకూరాలో భూమికిపించి పోవుచున్నది. చెట్టుచేరు లేదు, కేవలము యెడారిలేవచ్చును. నూర్యాలత్రవాలనుండు దగ్గమెక్కణవనునది నిర్మాణవ్యయ యెప్పుడును. ఎక్కడను పచ్చనిగడ్డిపరక లేదు. పులిదిను నూర్యాలత్రవాలలందు దగ్గమగుచున్నది. మాడలకు గడ్డిలేక. బద్ధానుకు మూడు మైళ్ళదూరములో బాలాయను స్థలమున్నది. జిల్లాలోని 600 పశువుల వక్కడను లోలుకొనిపోయిరి. ఒక భూస్వామికి సాము రూ 5000 లు వచ్చును. అతడు తన పశువులకు గడ్డి దొరకక ఇండ్లమీద గడ్డిని గడ్డిలిపి - కనపు క్రింద నువ్వెయ్య గించుచున్నాడు. గలరెండు సంవత్సరములనుండి పంటలులేవు. కావున డబ్బుపోవినను గడ్డితరకలు దొరకుటలేవు. పశువులు మేతలేక తిప్పలు పడుచున్నవి.

బంకూరాజిల్లాలో రమారమి 11 లక్షల నుండి ప్రిజలున్నాడు. జైనుమతవలన వారిలో 8 లక్షలమంది క్రిత్యముగ పాదపదమున్నారని కొందరందుకుకాని పాదపదసంఖ్య పెరిగియుండునగాన సామట్టుకునదిలక్షలవరకు పాదపదమున్నారనియే తోచుచున్నది. బూరీలు, బగ్గీలు మున్నగువారు హీనజాతులు, ఇక్కడితిప్పలు వడలేక వీరీరస్థలములకు లేచి పోయిరి. మిగిలియున్న వారు చావుబ్రతుకులతో కాలక్షేపము చేయుచున్నాడు. మేమేమో ఇంత గింజిపోయియున్నది ఒక వృద్ధశ్రీమన్యును నడువలేక వారిలో క్రిందబోకొరిగెను.

క్రిందపడినప్పుడు మేము వెడ్డవెడ్డకరిలి రక్తమునుపించ నారంభించినది. ఎంతదూరమునడిచి వచ్చినగాని అదియ్యపు నూకలు దొంగవు. కానియ్యమును పట్టుకొని ఇంటికివెళ్ళిపండుకొనితిమట కామెట్టవనవచ్చునులేదు. నాలుగుగురులు వెనుకకు వెళ్ళి ఒకచోట కొంతసేపు కూర్చుండి ఆదియ్యపు గింజ

లనునోటిలో నేసికొనును ఇట్లుపాదపదమున్నది. ఆమెఒక్కలే కాదు ఇట్లందరిలోనున్నవారునున్నాడు. అట్టివారిని చూచినప్పుడెరిపాదపదము వివారము కావలెను? ఎరికి కండ్లనీరు గిల్చునని తిరగదు?

మధ్యతరగతుల ఆరస్రకు త్రవలకొనినవారి కలకక మానదు. నూటికి 95 మందికి, వ్యవసాయమే జీవనాధారము. అట్టిస్థితిలో రెండేండ్లనుండి పంటలులేవు. ఇక వారి పాట్లు వేవునకే యెరుక.

మేముక గృహముని ఇంటికి వెళ్ళితిమి. అతడంత ధన వంతుడును కాదు, దరిద్రుడును కాదు. అతని వయస్సు 60 యేండ్లు. అతని యవస్థమాచినప్పుడు మాకెంతో దుఃఖముకలిగినది. మేము వెట్టవెట్టటికి అతడు వసారాలో కూర్చుండెను. అతడుంబడునకు గౌరవప్రకృతి యున్నది. కొన్నిమాటలుల నుండి, లిండితిప్పలులేక అతడు కృశించిపోయెను. ఎంతోకష్టము మీదగానే లేచి నిలువబడలేడు. మేము నాలుగుమాట్లాడిన తరువాత, తన దుస్థితి వారకు చెప్పలేకపోయెను. “నాయనా నా భూమిని, నాకోడలికమ్మలను, బాత్రొసామానును, అమ్మకొంటిమి. పొట్టుగడుదుటకే వీరిని విక్రయించుకొంటిమి. అప్పుడేమి మిగులకపోవో తలుపులు ద్వారబంధములు విక్రయించితిమి. సింహ ద్వారపు తలుపులు తప్ప బాకలి ద్వారముల తలుపులకు అమ్మి వేసితిమి. ఇట్లు అమ్మినను పిల్లలకు రక్షించు కొందునను నమ్మకము లేదు. ఇంతవరకు నేను తినుటకేమియులేదు” అని అతడు క్షేమముండగనే కన్నీటి ధారలు ప్రవహించినవి. కన్నీటిచే అనిముడు తడిసి పోయినది. తనవార వారకు మాట్లాడలేకపోయెను.

బాలిసంకలితములగు సంతకులెన్నియో నట్టివి కలవు మనమెన్నియని తెలిసికొనగలము?

యద్విపులము నివాసియును నిశ్చయండలుడు తనకుటుంభము పడుపాదము చూడలేక ఉరినేసికొని పరలోకమున కేగెను. అతనికి అతనిపిల్లలకు కొంతకాలము లిండిలేకపోయినది. బ్రతుకు లేరుకేమి ను గానరాలేదు.

మరాఠతి నివాసియును కేదారకర్మకారుడు ఇంట్లోని వారెరికిని అన్నము లేకపోవుటవలన తనమానుగారి ఇంటికి వెళ్ళి ఏమైన తెచ్చి పెట్టవచ్చునని భుజనమార్గమున వెళ్ళెను. కాని అతడుఇంటలేవచ్చును తల్లికివృత్తిపోయి ఒకరాత్రి అట్లేయుండి మరణము పొందెను.

దొరతనమువారును ప్రజలను అన్నవిధముల సాహాయ్యముచేయుచున్నాడు. ఆయనచాలామందిమాడిపోవుచున్నాడు. తదితరులే ఆలోచనా లిని ప్రాణములను నిలుపుకొనుచున్నాడు. చాలమంది ఉదయకు చింతచెట్టు మున్నవారి క్రిందకువేరి వానిచింతకునీగిని ఉడకపెట్టుకొని తిరుచున్నాడు.

వైరి మానము చాలవరకు గడచినది. కాని ఇంతవరకు ఒక చింత ఉడి పడలేదు. క్రస్తుకపు స్థితిగతులలో ప్రజలు పడుచున్న తిప్పలను వర్ణింపకలము. వ్యయ వడక ఇప్పుడున్న ట్టుగనే యిండు ఉన్నవో అప్పుడేకలి వేవునకే యెరుక.

సాంఘిక సేవాసంఘమువారు 274 గ్రామములలో 6 వేలమందికి సాహాయ్యము చేయుచున్నాడు. ప్రతి వారికిని వారకునకు రెండు నేర్పియ్యము నిచ్చుచున్నాడు. రెండు నేర్పియ్యములవలన వారియనొక పొట్టుగడిచును. మూడునేర్ప వంతున ఇయ్యవలసివలసి సంఘమువారు నొందించుచున్నాడు. కాని ఇందుకు నూటికి 50 కంటుంసాట్టు అవకాశము కల్గున వెట్టవలసి యుండును.

నీటికలపు.

ఇక్కడిచాలా చెరువులలోని మాతులలోనినీటిని నడయ్య గించుదురు. చాలామట్టుకు చెరువులు, దొరవులు ఎండిపోయినవి. నేను 40 గ్రామములు చూచితిని. ఇక్కడ ప్రజలు నీరు లేక ఇబ్బందిపడుచున్నాడు. బంకూరాజిల్లాలో 4664 గ్రామములున్నవి. వీరిలో చాలాచోట్ల నీరుదొంగట కష్టము.

కటాక్షాకరు గ్రామములో మారు కుటుంబములున్నవి. ఇక్కడొకచో దొంగవున్నది. దొంగవులో 80 అంగుళముల నీరుకంటె ఎక్కువ లేదు. పన్నుసహాయములకే నీటినే గ్రామములు వాడెను. ఇట్లుండ ఒకనానొకమన్ను నొట్టు నీటి కొరకు దొంగవులొకరికి దిగి తిరిగి వైకక్కలేక చనిపోయినది. ఆ నీటికి ఉపయోగించుటకు నీలులేదు. గ్రామములలో మరియొక్కడను నీరులేదు. ఆ లోజంతా గ్రామములు నీరు లేవందగనే గడిచిరి. ప్రజలు నీరులేక గోలవెట్టిరి. మూడు మైళ్ళలో నున్న ఒక గ్రామములలో కొందరు పడుచువారు వెళ్ళి నీరు తెచ్చిరి.

మాతొకలిసి వనిచేయు బాబు వంక విహారీ మండలు గారు నాలుగుమయ్యలూరులలోనున్న గ్రామములొకటి వెళ్ళి

తిరిగి వచ్చుచున్నప్పుడు దాహముతోయగా నీరుదొరకలేదు. కాని రెండుమయ్యలెట్లో ఘటముచేరనేనీ అక్కడ ఒకరినడిగి నొక్కెడు నీటిని త్రాగిరి. దానివలనవారిప్రాణములునిలిచినవి.

బాబు బోలనాథగోపాగారు సంఘము తరపున పని చేయుచున్నాడు. వీరు చాలగ్రామములలో నూతులను త్రవ్వించుచున్నాడు. ఒకనాడు నూతని త్రవ్వించుచున్న గ్రామము నుండి వచ్చుచుండగా దాహముదొరకక ఎట్లో ఇంటికివచ్చిఉడి సామ్యునిలిపాయిరి.

హాగ్గింజి ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల.

కళాశాల విషయమై ధనసహాయ మొసరింపవలసినదను ప్రార్థనకు బొంబాయి వాస్తవ్యుల యాదార్య మొకరులు నామోదమును గలిగించినది. ఇట్లు వారల సహాయముచే నుట ప్రతిష్ఠాపనయొక్క స్వభావమును, అందువలన కలగు లాభములను వారు హార్డిండ్లగాక హార్డింజి ప్రభుత్వమొదల వారి ప్రేమకును గౌరవభావమునకునుగూడ నూచుకము అయి యున్నది.

ఒక్కొక్క దానికి 62,000 రూపాయలవొప్పున మూడు కాటేజిగార్లులకును, 150000 రూపాయలనుకొలక కార్యాలయమునకును, ఒకప్రాధానమంత్రిగృహము10000రూపాయలు అను—ఈకార్యములకు సరిపడు ధనము వాగ్దాన మొసరింపబడెనని తెలియపరచియుండిరి. ఇదిగాక కొంత సామ్యుగూడ మిగులునీరుగూడ ప్రాసీయుండిరి. ఈ ధనముగూర్చి నే నొకసూచన మొగ్గుబోవుచున్నాను. లేడిహార్డింజి స్మరణమందర నునుపేరిట నొక ప్రసంగమును బొంబాయిలోనెలకొల్పి దాతల అభ్యంతరము చెప్పియెడ నిధనమును మాయాడెనుచును. ఇట్టిదిగ్రస్తాయకమును మందర మామెచేర బొంబాయి నగరమున నుండుట నాకెంత యానంతస మొనగూర్చును. బొంబాయి వాస్తవ్యులాలె యెడ విశేషమరాగమును గనుపరచిరి. ఇట్టి యందర స్థాపనము నాడెనుతనసొంతుయంటినిగాని నేనొనర్చుననుచునమాత్రమే శ్రద్ధకు మీ యాధీనమై యున్నది. అని హార్డింజి ప్రభువు నిర్ణయించు ప్రభుత్వకి 4 వ లేడి నొక నుత్తరము ప్రాసీ.

శ్రీలలితవైద్యాలయము.

ఈనెల 8 వ తేదీ శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము బొంబాయిలో కామాక్షిద్యకాలావరణమున వనభోజనము జరిగినది. ఆనిండుకు ఇండియా విశ్వవిద్యాలయ శ్రీలలితసంఘము యొక్క బొంబాయికాఖనాని వ్యవస్థలలో చాలామందియును విద్యార్థిమానులును విద్యారంభంభుజనకు వారు సరికొందరును వచ్చిరి. మొదట గానవిహారము జరిగినది. చెన్నైలోకివచ్చి నుట శ్రీలలితకళాశాలలో ప్రధానోపాధ్యాయుని గారున్న మెట్లో గల కన్యకా వ్యవస్థనించిరి. ఆమె విశ్వవిద్యాలయములనుగూర్చియు ముఖ్యముగా శ్రీలలిత విశ్వవిద్యాలయములనుగూర్చియు నుపాధ్యాయులను. “విశ్వవిద్యాలయము నందు పట్టుచునుబడినవారైనను శ్రీలలితసంఘాగ్రామమును విశ్వమైత్రి ప్రధానోపాధ్యాయులను గలవారగుదురు. మొదటిది వరసవలనగలగుచు. అనియనమును విశాలముల వారమునొందించును. విశ్వవిద్యాలయములకుకలి సాంఘిక జీవనములకు రెండవదియగును మూవవారిని కలిగించుట యే విశ్వవిద్యాలయములకువలన గూడ ప్రధానోపాధ్యాయులందుండును. సార్వజనిక శ్రేయమే విద్యార్థినిల కుంకిని శ్రీలలితను పురుషులకునుగూడ ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇప్పుడు శ్రీలలిత విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి ఆలోచించుచున్నాడు. వీరికి చాల విప్లవలగవలెను. ఈభుమైకవ్యవస్థలను సామాధ్యామములొకరినొకరు. గాన దీనినిగూర్చివాదముగ నాలోచింపదలసినచెప్పి చెన్నై పురలోని విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి ఆమె ఉడితెను.

శ్రీచెన్నైపురి ఆయుర్వేదప్రచారిణీ సభ.

విశ్వవర్షిక్ష సన్మానవర్యులను, బహుమానములనిచ్చుట కే నభవారు ఏప్రిలు 14 వ తేదీని తంబుకెట్టి విధిలోనున్న యా కళాశాలానుందిరములో నొక సభ కావించెదరు మూ. న్యాయ మూర్తి కె. శ్రీనివాసలయ్యుగారు గ్రామీణవాధి తత్వమును వహించురు.

బంగారు పతకము.

చాకలిపేట సరససంగీత సభకారి యజమాన్యము క్రింద మొదలు సంస్థాన సంగీత విద్యార్థి ఎన్. గురుమూర్తి ఆయ్యగారు నడరాసు హిందూ మ్రోస్కూలులోను పాడుచుండగా వారి గానవైపులే గొని యాడి ఎమ్ ఎమ్. యనుస్వామి శెట్టిగారు వారికి బంగారు పతకమును ప్రధానమంత్రి మొసంగిరి.

రెయిల్వే గార్డులపై నేరము:—ప్రాచుపుటు దొరసాని మ్యాసెల 1వ తేదీని పూనానుండి బెల్తుకుళివరకు తన తండ్రి ఇంటికి బోవుచుండెను. రైలు నడచుచుండ అలాండి స్టేషను వద్ద పిల్లలుచు చూడ్చును అను గార్డు ఆమెబండిలోనికి వచ్చెను. చూడ్చుచు ఆమె ఎరుగును. బండిలోనికివచ్చి ఆమెకు పొగడ నారంభించి యుద్దు బెల్తుకుళి బండిలో వదల్రోసెను. క్రిను ముగ సంఘంపవలసిందని ఆమె కోపముతో బలక నాత రా బండిని విడిచిపోయెను. ఇట్లు పిక్చర్ స్టేషనులవద్ద నాత రాపి బండిలోనికి వచ్చుచున్నాడు. పరల పోవుటయు జరిపెను. గాన ఆమె కేకలువేసి స్టేషను మాస్టరుతో జెప్పి యెత్తించెను గాని ఆమె కెవ్వరును గానరాలేదు. నేటిదియన (10-4-16) రెయిల్వే పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు డబ్ల్యు. కింగుగారు చూడ్చునట్లే కేసుజేసిరి. ప్రాచుపుటు దొరసాని చెప్పినది సర్యునుని వెక్కుంఁడు సాక్షులు తెలియజేసిరి. తాను నిర్దోషిని ముద్దాయిచెప్పు కోసెను. సోమవారమునాడు తమయొత్తరువులు చెప్పుదునని (పూనా) మేజిస్ట్రేటు గారు సెలవిచ్చిరి.

కృష్ణాజిల్లా ముఖ్యపట్టణము.

బందరునుండి నూతనపట్టణమువరకు.

(మాన్యువల్ విశేషములనుబట్టి.)

బందరునుండి 9. — కృష్ణాజిల్లా ముఖ్యపట్టణమును బందరునుండి బెజవాడకు మార్పుచేయు ఆకస్మికముగ నొక వార్త మాపురమున బయలుదేరి ప్రజలనునవలన సత్కారములవలన పరచినది. వార్తకేసుయొన నాధారములున్నచో యని యాలోచించిన రెండుకారణములు గానవచ్చుచున్నవి. అందుమొదటిది గవర్నరు మెంటునా రీషన్లు బెజవాడలో కొంతసేపును లక్షయేబదిరేల రూపాయలవెట్టి గొనిరి. రెండవది ఇదివరలో మాకు కలకత్తానుండి టూర్నింగుగాను జిల్లాను రెండుభాగాలుగా విభజించవలసినవచ్చినపుడు ముఖ్యపట్టణమును బందరునుండి బెజవాడకు మార్పుచేయునూర్చి ఆలోచించవలయునని రివిన్యూ బోర్డువారు గవర్నరు మెంటుకు రహస్యముగ దెలియపరిచిన వార్త. ఈమాటకు సంకతి ప్రజలకు దెలియబడినదేనే పట్టణ సుంకము అల్లకల్లుల యొనది. ఎక్కడకాచినను నీమాటలే. ఏదిదానినోబట్టిచేయు నీవార్తయే. ఈదిన రికరేషన్ కు వారమునాడు పురపాలకమునొక గొప్పసభ జరిగింది. తర్వాత పట్టణములోని విద్యార్థులు, డాక్టర్లు, వర్తకులు, భూస్వాములు జమీందారులు పింఛన్ ఉద్యోగులు పురపాలకము క్రిక్కిరిసిపోవునట్లు విచ్చేసిరి. వారిలో క్రిందివారిని పేర్కొనవచ్చును. శ్రీమంతురాజు యార్లగడ్డ అంకినేను ప్రసాదబహదూర్ టి. పి. శ్రీమంతురాజు యార్లగడ్డ రామలింగమ్మ బహదూర్. దక్షిణజిల్లాయ మైనవరాజు, రికరెండు వెక్. నెడింబిహను మంత్రిరావు, కోవెల కృష్ణారావు, జె. దద్దియూ మొదలైన వారైతే సాగభూమి, పద్దెనిమిది సరిసంహము, దాక్షుడు పట్టాభిసేతారామయ్య, జేహూరి వేంకటసుబ్బారావు, కోన సీతారామరావు, రికరెండు జి. కాంతయ్య, కోవెలమామయ్యరావు, కంభకోణ కృష్ణమాచార్యులు, పి. వి. రామచారి, విలూనుందరరామయ్య, చుట్టూరి కృష్ణారావు, చల్లూరి సూర్య నారాయణరావు, ఉదయగిరి గోపాలరత్నం, తోటరామదాసు నాయుడు, శేరిం జగన్నాథరావుగారు.

శ్రీమంతురాజుయార్లగడ్డ అంకినేను ప్రసాదబహదూర్ గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. వారు సభ ఎంతకై నమానేశమునదియు నెలవిచ్చి బందరుయొక్క ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి ఇట్లుచెప్పిరి. కృష్ణా, నంటూరు, జిల్లాజిల్లాలను గలవి ఏదిదే మొదట ప్రాముఖ్యము చేతనవలెను గూడ బందరు ముఖ్యపట్టణముగ నుండునది. పూర్వము, చుట్టూరు, నర్సరావు పేట వాచెనట్టి; ఇదిగోడ మొదలగు ప్రదేశములనుండి బందరునకు జనులవచ్చుచుండెడివారు. ఇప్పుడు రైలు వేయబడి జిల్లాయొక్క యేప్రదేశమునుండి యొనకు ఒక కోణులో బందరునకు చేరువయ్యెను. కృష్ణాజిల్లాను బందరు శ్రీకృష్ణమాల నున్నది, బెజవాడ చుట్టుకొలనుండు తీరప్రాంత, నది గాను మొదలగు తాలూకాలు ఖైరతాబాదుచేయుటచేతను చాల భాగము జమీందారి భూములకుటచేతను అధికారము న యార్జిలు నీశేషముగ జేయవలసినదేను. బందరునకున్న వివిధాలాకాలో 20లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినిర్మితమై యంత్రములతో ఆశేకలయొకరముల సానుబంధి చేయుచున్నాడు. ముఖ్యపట్టణము జిల్లాను మధ్యభాగమునా నుండవలయునని సిద్ధాంతము యొక్కదేని ఆచరణలోనుండునట్లు కనుబడెను. కర్నూలు, నంటూరు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని సిద్ధాంతము పొటింబడలేదు. ఏలూరును జిల్లాచేసినపుడు ముఖ్యపట్టణము ఏలూరులోనుండుటచే నది జిల్లాను మధ్యనుండలేదు. ఈమాటలకు గుర్తునిశేషముగ నుండును. అదేమి 10 లక్షల రూపాయలయొనగాని బెజవాడలో భవనములకట్టుటచేసినట్లే ఆశేకల దేవులకుసామ్యు ఖర్చుపెట్టుటకు విలక్షణతచేర్చు నీకోణులలోనికొకసామ్యు భవనములకుఖర్చుపెట్టుట అనాలోచితము. ఈసామ్యును ఆంధ్రదేశమునం దొక కృష్ణాజిల్లాలయమునకు వినియోగించిన చాలయోగ్యముగా నుండును. ఇంతియగాక బందరులోనుండు భవనములన్నియు అవసరమే నవ్వమునకు గారణముగను. బందరు మునిసిపాలిటీచాలాబడిది. ఇప్పుడిప్పుడే నాలుగులక్షలరూపాయలఖర్చుతో నీటిరసము తీర్చుచుచున్నాడు. ముఖ్యపట్టణమిక్కడనుండి తీసివేసిన ఇండ్లధరలు తగ్గుటచే మునిసిపాలిటీ చాలవచ్చును సంభవించును. విద్యావిషయములో బందరు యే ప్రాముఖ్యత తీసిపోదు. ఇంకొకటి కాశీ, హిందూస్తాన్

ముగ్గులు నేవనలో కాశీజిల్లాను మూడు ప్రతిష్టాపనలు యెన్నియో ఒకటూ ఖర్చుపెట్టి నెలవిచ్చుబడినది. ముఖ్యపట్టణమును బందరునుండి మార్చునయెడల వీరికి మిక్కిలి నష్టమువాటిల్లును. శిరోష్ఠాస్థిని ఆలోచించినయెడల బెజవాడ సంకల్పమునకు నాలుగు మాసములు అత్యంత ఉష్ణముగల్గినందున. పూజాసౌఖ్యముగూడ 18 వ శతాబ్దమునకంటె యిప్పుడు చాలవంది స్థితిలో నున్నది. కార్మికులను, చింతాశ్రీపేట, రాయపురం, తిరువల్లికేట్ల మొదలగు చెన్నపట్టణములలోని భాగములంత హిందూస్థిలో బందరునుండలేదని నవ్వము. బ్రిటిషువారిపాలనకు ప్రవాదమును వివరయుండు సిద్ధాంతమును పురస్కరించుకొని రాజ్యముచేయువారు. హిందూ, మొట్టాండు, కార్మికుల ప్రభుత్వము ఇందుకు తార్కాణము. అట్టి విషయములలో జిల్లా కలక్టరు ప్రజాభిప్రాయమును గమనింపక, ప్రజలను తన ఆలోచనలోనికి తీసికొనక తనయెచ్చుచున్నట్లు తీర్మానములు చేయుట మిక్కిలి శోచనీయును. ఈ వార్తయే నిజమయినయెడల పురాతనపట్టణ మగు బందరుయొక్క ప్రాముఖ్యము నశించిపోవును. ఆంగ్లేయు లీ దేశమునకు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వమున అనగా 1611 నుండి బందరులో ఆడుగుపెట్టిరి. పిమ్మట ఫ్రెంచివారికి, డచ్చివారికి, ఇంగ్లీషువారికి జరిగిన యుద్ధములలో బందరు చాల ప్రసిద్ధి కెక్కి యున్నది 1864 సంవత్సరమునకు నది మైసూరునకు ముఖ్యపట్టణముగ నుండెను. 19 వ శతాబ్దము మధ్యవరకు సంవత్సరము 50ల ఖరీదుగల కలంకారీ వస్త్రములను పరిషియా మొదలగు దేశములకు ఎరుకుతీ చేయుచుండెను. రెండవ చార్లసు రాజుగారి కుటుంబమునకు గావలసిన పర లను ఎరుకుతీ చేయుచుండెను.

ఇంత ముఖ్యమున పట్టణమునుండి జిల్లా ముఖ్యపట్టణమును మార్చుట అత్యంతశోచనీయును. ఈ మాటనుబట్టి దగిన కారణములుగాని పేరువులుగాని కావరావు. ఈయంద సమయమున ప్రజలకును ప్రభువులకును అభిప్రాయ భేదము గలిగించు విషయములను తర్కించుట శోచనీయునుగాని ఇట్టి విషయములు ఒక వర్తమానము నిర్ధారణ చేయబడినచో మరల మాట్లాడు కష్టముగను గాన ప్రజలు సభిజేసిన అసమృతమును దెలియజేయుట మనవిధియని తలచుచున్నాను.

“బందరు ప్రజలు జిల్లాముఖ్యపట్టణమును బెజవాడకు మార్పుచేయు విని చాల భయముతోను అపరాధిని నున్నార. అట్టి ప్రసాదము మానవలసిన దని గవర్నరు మెంటునాని ప్రార్థించుచున్నాడు. అట్లు మార్చినయెడల గవర్నరు మెంటునానికి చాల భవనము అవసరము గ కష్టము గు ను. ఈ పురాతనపు పట్టణముయొక్క ప్రాముఖ్యము నశించును. బందరు మునిసిపాలిటీ జిల్లాబోర్డుల యొక్క అభివృద్ధి తగ్గిపోవును. బెజవాడలో నివసరకే ఉండు యిండ్లయిల్లుండి అధికముగను, బెజవాడ బందరుకంటె నే విషయములోను అధికముగను బాంధవ్యముండలేదు. ముఖ్యపట్టణమునకు అనేకవనలమీదవచ్చు ప్రజలకు చాల యిల్లుండి కలగును. స్థానికపరిపాలన చరిత్రలో నిట్టిమాటల నెక్కడను చేసినయిందలేదు.”

ఈతీర్మానమును నేమూరి వెంకట సుబ్బారావుగారు ఉపహరించిరి. ఉదయగిరి గోపాలరత్నం గారు బలపరచిరి. రికరెండు వెక్, కోవెల కృష్ణారావు రికరెండుకాంతయ్య, తోటరామదాసునాయుడు మైదర్ అలీసా హుసేన్, డబ్బూర్, మొయిడే, శేడింబి హనుమంతరావు వంటివారగు అహరించిరి. సభ్యులందరూ ఏకగ్రీవముగ తీర్మానమునొప్పుకొనిరి. పిమ్మట కభోదేశ్లోకాలను నెరవేర్చుటగారు క్రింది వారు ఉపసంఘముగ నేర్పరచుట.

- (1) పెన్సిడెంటు (2) మొయిడే (3) కం॥ కృష్ణ మాచార్యులు (4) శే॥ వెం॥ సుబ్బారావు (5) శే॥ హనుమంత రావు (6) తోట రామదాసునాయుడు (7) కం॥ రామ కృష్ణయ్య (8) ఉ॥ గోపాలరత్నం (9) వీర నరసింహం (10) చి॥ సుందరరామయ్యగారు.

అగ్రాసనాధిపతిగారికి నందనములతో సభ ముగిసినది.

కలవల రామనాథయ్య శ్రేణియారు మైసూర్లు పెరంబూరు:— ఈపాఠశాలవారు పాఠశాలయొక్క 26వ సాంవత్సరికీర్తనమును పాఠశాలనంద 12వేదీ బుధ వారమునాడు సాయంత్రము 5-80 గంటలవఱ జరిపెదను. మా॥ వి. ఎస్. శ్రీనివాసకాశ్రీయార్ గారు సాంవత్సరిక వృతాంతమును జదిపెదను. జె. హెచ్. స్టోనగారు నభాధిపత్యమును వహించెదరు. ఈపాఠశాల పెరంబూరు రైలుస్టేషనుకు ఎదురునున్నది.

వసంతరాత్రిములు.

సౌఖ్యదాయకముగ నీవసంతరాత్రి మొదట తొమ్మిది దినములయందు రానుదేవు పూజించుట భారతీయసభ వారాచర్యము యొక్కది. భోజనముచేసి తేలిపురు, తాంబూల చర్యముచేయుటయు ఈపూజాప్రయోజనము కాగలదు. భగవద్బక్తి, దీక్షాపాదము, మొదలగు గురుగతు లనేకములు నేత్యుకోదగిన విశిష్టభావము లీవసంత రాత్రిములయందు వీరములు. బహుజనులు వీరివయ మెట్లుండినను భూతకృత్తితేయును బలువోట నీరామప్రాజ జేయుచుండును.

బొల్లారపురమున రామసాహెబ్ రాముని రామన్నయను వైశ్యభిక్షాదులతో ప్రతిసంవత్సరమున వసంతరాత్రి జరిగి పూజించునట్లుచే చేయుచు ననేక పండితులవారు సాదరించుచుండును. ఈవసంతరాత్రిములములముల వసంతరాత్రిముల సందకాయకముగ జరుగుచున్నది. ప్రతిరాత్రిమున వారిభాగ్యములచేత రామాయణము గానరూపముగా నవ్వారయ వ్యాదయాహూదముగా జెప్పలగుచుండెను. తద్వల్ల దేశభక్తి, విద్య మొదలగు పలువిషయముల జన్మించి జనసామాన్యమునకు జగుబోధలు జేయు వాచారవిశేష మొకటి యుత్సవమున గలదు. ఇచ్చటివారలు భుక్తిచేకను, దక్షిణదేశము, దృష్టిచాండుకున్న పండితోక్తముల నవసరచేయుచుండును విశేష సందచును జెందుచుండును. — ఒక విశేషము.

నూజవీరు లక్ష్మి కేసు.

బెజవాడ జానుంటు శ్రీకృష్ణ శ్రీమంతురాజు (మా ప్రత్యేక విశేషముల యొద్దనుండి)

బెజవాడ ఏప్రిల్ 10:— నూజవీరు (ట్రస్టు కేసులో నేను ఫిర్యాదికైనట్లు కృష్ణారావుగారు ప్రాధురీక్ష ప్రారంభమైనది. వారు తన సాక్ష్యములో నిట్లు చెప్పిరి:

సోమము క్లబ్బును స్థాపించిన 18 సంవత్సరములనుండి నేను దానికి కార్యదర్శిగా నున్నాను. 1907 సం॥ రమునుండి నాకు కం॥నెసికీ కార్యదర్శిగా నున్నాను. నేను చిత్తుకుల కృష్ణయ్యగారిని ఎరుగుచును. వారు కొన్నాళ్లు క్లబ్బులో మెంటుగా నున్నారు. ఆయన గారిని నేను 15, 20 సంవత్సరములనుండి ఎరుగుచును. మే విద్వత్తును పరిచయులము. ఆయన గారి దక్షుని నేను ఎరుగుచును. గోళ్లమడి శ్రీహరి గారిని నేను 9 సంవత్సరములనుండి ఎరుగుచును. ఆయన దక్షుని నేను ఎరుగుచును. దక్షుకాశ్రీ గారిని నేను ఎరుగుచును. మద్దయవద్ద ఆయన గునుస్తాగా నుండెను. ఆయన దక్షుని నేను గుర్తించగలను. మద్దయ గునుస్తా గోళ్లమడి సరిసంహము గారిని నేను ఎరుగుచును. ఆయన దక్షుని నాకు తెలియును. అవధూత వర్తతాలయ్యగారిని నేను ఎరుగుచును. చిత్తుకుల వేంకటకృష్ణయ్యగారు తొకలోపును అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగాని నేను ఎరుగును. కృష్ణయ్య గారు నాకు కం॥నెసికీ అధ్యక్షుడు. ఆయన నాకు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ఇంజనీయరు పనికూడ కొంతకాలము చేసినాడేమో నాకు తెలియును. వెన్కె ప్రభుత్వము పిమ్మట కొద్ది ఆఫీసర్యులవారివద్ద నూపరై విజయగాన న్నాడు. తర్వాత కొంతకాలమునకు తంజావూరును ఎన్టీలు పని మాచుటకై మద్దయవద్ద పనిచేసెను. నూజువీరును కర్నూలు తయారు చేయుటకై మద్దయ ఈయనగారిని తీర్మానించుచున్నాడు. కృష్ణయ్యగారికి నేను సాక్షి నవ్వించుచేసినాను. రెండుమాడు వాయిదాలకు వారిచటికివచ్చినాను. నావీక్ష ఆయన గారిసాక్ష్యము అవసరము లేదన్నందున నేను తదనుకొన్నాను.

నూజువీరుగారింట్ల మద్దయ విద్యాభాగ ఇనప్పేక్ష గారికి వాగివీటువంటి వాయిదాను, వారు తీరిగి యిచ్చిన అ వాయిదా, నూజువీరును కర్నూలునుగూర్చి మద్దయకి ఇంజనీయరుజను జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రవణము మొదలుగా గల కాగితములమీద సంతకములను సాక్షిచేత రక్షావుచేయుంచి మద్దయ కతుమున వాఖ్యాచేసిరి.

ఆత్మహత్య. — రాయపురములో తాలూకుల ఆత్మకపు డిపోవద్ద నివసించుచుండిన తంజావూరు అనునతడు క్రిందటి ఆదివారమునాటి రాత్రి 9 గంటలకు డిపో ఆవరణములో నొకచెట్టు కొమ్మనుండి ప్రేలించుచుండెను. వానినికోసి పరీక్షించి ఆతడు ఆత్మహత్య జేసికొనియెనని తీర్మానించి ఆతని భార్య ఆతనిని విడిచిపోయినందుల కత దా పని చేసినట్లు దెలియచున్నది.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— వైశిఖర యజమాన్యముక్రింద 12వ తేదీన కనాకేశ్వరస్వామివారి కోవిల కెదురునున్న గోపాలనాయకులు నూజువీరులో కోనేరరాజపురము వైద్యనాథ ఆయ్యరుగారు సంగీతమును వాడెదను. తిరుమనాపల్లి గోవిందస్వామిపల్లెగారు ఫిడెలును పురుకొట్టు దక్షిణామూర్తిపిళ్ళగారు మృదంగము ముమండియాపిళ్ళగారు కంజీరమును వాయిచెదరు.

విషయానుక్రమణిక.

భారతీయరద్యాల్లు, వివిధచార్తలు
 వివిధవిషయములు
 వృత్తాంతములు
 స్థానికచార్తలు
 ప్రధానవార్తావార్తలు
 శ్రీరామనవమి
 యధా
 విశేషములనుగూర్చినవి
 విశేషతంత్రీచార్తలు
 కొందఱువారిచేత కావ్యము
 కృష్ణాక్షరములు
 ఇంగ్లీషు తంత్రీచార్తలు
 గుడికాడగళు

2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11-12
 18

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 11-వ తేది

మంగళవారము.

శ్రీరామనవమి.

నేటిదినము శ్రీరామనవమి. ఆసేతుసీమాన
 లంబు ప్రజలును మన యుత్తమపురుషుని నుత్తమ
 కీర్తిని సంస్మరించుకొను సుమహూర్తము. ఎందరో
 మహానుభావులు లోక జరిణామమునకు దోడ్పడిన
 వారున్నను శ్రీరాముడు మాత్ర మెల్లమీనన
 ములకు నడి యొకచిత్రరీతిని హస్తీ యున్నాడు.
 ఈతనిచరిత్ర ఆ బాలగోపాలమునకు చిత్రాక్షరక
 ముగా నలరారుచున్నది. నేటిదినము దానిని మన
 ము మననము చేయుదగి యున్నది. చరిత్రనంతయు
 సవివరముగా వ్యాఖ్యాన మొనర్చుట సాధ్యము
 కాకనును ఏల శ్రీరాము డింతటి గురుగౌరవాన్ని
 జయినాడో సూచనగా నాటించికోస వచ్చును.
 ఆతనిజీవితమునందు అద్భుతము లేమియులేవు.
 అబద్ధము లేవియు ఆతనినిగూర్చి విశేషముగా
 వర్ణించబడి యుండలేదు. ఆతడు లోకమునకు విం
 తగా కన్పించు ఓను లోకర్షణట్లు కథ కల్పితము
 కాలేదు. లోకసంబంధములను ఆతడు తిరస్క
 రించినాడనియు చరిత్ర అలుపు దొరికొనలేదు.
 ఆతడు మానవులలో మానవుడు. మనలో మనవా
 డు. మనవలె పుట్టినవాడు. మనవలె పెరిగినవాడు.
 మనవలె పెండ్లియాడినవాడు. మనవలె లోకముఖ
 ముల ననుభవించినవాడు. మనవలె సంసారజడఃఖ
 ములను భరించినవాడు. అయిన మనకును
 నాతనికిని గల యంతరము మాత్రము
 మన కందరకును గోచర మగుచునే యున్నది.
 దానిని మాటలతో చెప్పనట్లు కొరబడితిమేని అత
 డుఁతారపురుషుడు మనము సామాన్యులము అను
 టకే మనకు నోరాడు చున్నది. కాని సూక్ష్మపరి
 శీలముచేసి ఆతనికిని మనకును గల విభేదములను
 బక్కటాక్కటిగా జెప్పటకు సాహసింప లేకున్నా
 రము. ఆతనివ్యక్తి సూర్యుని వంటిది. మన వ్యక్తులు
 దీప్తముల వంటివి. కావున నింత వ్యత్యస్తము నెట్లు
 లా సర్దుకొనుట యను నిరాశ జనించుటలో అస్వా
 భావిక మేమియును లేదు. అయిన నెప్పుడు మన
 హృదయము ఆతనివంకకు మరియే కారణముచేత
 గాక ఆతని 'మనతనము'చేతనే ఆకర్షిత మగుచున్న

దో, ఆవ్యక్తిజాతియ మనవ్యక్తిజాతియనొక్కటియే
 యను భావమెప్పు డిట్లున్నదిగాచున్నదో ఆవ్యక్తు
 ఆతనినిమనము అప్రయత్నముగ నేమనయాదర్శము
 చేసికొనువార మైనారము. రాముని వంటి భూమా
 రుడు, అత్యుణుని వంటి సోదరుడు, సీతవంటి భార్య,
 హనుమంతుని వంటి సేవకుడు కావలయునని కదా
 మనము కోరుకొనుచుండుట. ఇదియే మనకు
 నా పురుషునియెడల గల వీడరాని బాంధవ్యము
 ను సూచించు చుండలేదా! అట్టి బంధువు ఎల్ల
 విధముల మనకు మార్గదర్శకుడు కాదగినవాడు
 గాడా! తండ్రిగణములు పుత్రులకు రాకున్న
 లోకమున నెంతటి పరితాపమును బయలుపెట్టుచు
 న్నారము. మన రామచంద్రుడు మన తండ్రిల
 తండ్రి, బంధువుల బంధువు, గురువుల గురువుకాదా!
 ఈతని గుణములు మనకు వచ్చియున్నవా? ఇది
 కదా మనము చేసికొనవలసిన ప్రశ్న? సుగుణ
 ముల పరిగణనము కూడ కొన్ని కొన్ని సందర్భము
 లను ననుసరించి చేయవలసియుండును. సుగుణము
 లలో రెండు విభాగములు చేయవచ్చును. శాశ్వత
 ముగా సుగుణము లనిపించుకొనునవి కొన్ని.
 సంఘముయొక్క వాగరకస్థితి ననుసరించి యొక
 విధ మను సంఘాంగీకారముతో సుగుణములుగా
 నంగీకరింపబడినవి మరొకొన్ని. ఈరెండవజాతి సుగుణ
 ములు సంఘమువారి పై సాధారణడి యుండును
 కావునను సంఘము తాత్కాలికముగా జలవత్తర
 ము కావునను ఆ యా కాలమున సామాన్యముగా
 నెల్లర యెడలను కానరావచ్చును ఇట్టివి యొకప్పుడు
 ఒక దేశమున సుగుణములుగా నంగీకరింపబడినవి
 మరొకప్పుడు మరొక దేశమున నంగీకరింపబడినవి
 ములుగా నామోదనీయములు కాకపోవచ్చును.
 తుక్రాచాచ్యుని సూన్యత సీతి ధర్మమును వారు
 కొందరు; అధర్మమును వారు కొందరు. జపానులో
 శ్రీ మహా నమ్మకొని శత్రువును మోసగించి
 దేశమును కాపాడినది నది సీతియే యుదవారు
 కొందరు. ఆది సీతిగా దవి నీతియొనవారు కొందరు.
 ఈవిధముగా దేశకాలములను బట్టి కొన్ని సుగుణ
 ములు భుగణములుగా పరిగణించబడుటయు కొన్ని
 దుర్గుణములు సుగుణములుగా పరిగణింపబడుటయు
 సంభవించు చున్నది. ఇట్టి మత నిర్వచనము గల
 'సుగుణము'ల రృప్తికథమునుండి కొందరకు శ్రీరా
 మునివ్యక్తిత్వమునను దోషములు చూపుట కవ
 కాశము కలగవచ్చును. నిజముగా లోకపుటల తమ
 పురుషు లందరును సంఘమున కంత సాధారణము
 గాని తీతుల సంచరించిన వారే యగుటచేత వీరి
 యందరి యందును వితసుగుణముల యభావమే
 కానరావచ్చును. ఈదృష్టికథమునుండి చూచితిమేని
 బలి పట్టిమూర్ఖు డగును. శిబి అత్యహంతుకు డగును.
 హరిశ్చంద్రుడు వెట్టివాడగును. ధర్మరాజు పిరికిపంద
 యగును. తుదకు శ్రీరాముడు వివేకవిహీనుడగును.
 కావున వితసుగుణములను సుగుణములలో భేద
 కండుటయే తస్య. వై పరిత్యములను గాచుకొను
 టకు మార్గము. అందుచేతనే ఆదర్శములను గురిం
 చి ప్రసంగము వచ్చినచోటనెల్ల బుధులు శాశ్వత
 సుగుణములనే యంగడించి యున్నారు. అదితప్పని
 హరిశ్చంద్రుని, ఇచ్చితిరుగని బలిచక్రవర్తిని, దేహ
 మునుకొని యచ్చిన శిబిచక్రవర్తిని, ధర్మము వీడని
 యధిష్ఠిరుని, పితృవాక్యపరిపాలకుండిగు శ్రీరాము

ని నర్ణించి యున్నాడు. ఈ శాశ్వతసుగుణముల గా
 తక్కిన మహాపురుషులయం దొక్కటాక్కటి
 నిండు ప్రతిఫలితంబైన శ్రీరామునియందు పెక్కు
 లుప్రతిఫలించినవి. పితృభక్తికి పుట్టినది ల్లాతండ
 నుట మేముప్రాయ నక్కరలేదు. ఇతర సంబంధ
 ములను సువ్యక్తములు. అత్యుణుని కన్నగ, సీతకు
 భర్తగ, హనుమంతునకు యజమానిగ, విభీషణ
 నుగ్రీవులకుశరణుగ, కుశ ఇవులకు తండ్రిగ, అయో
 ధ్యావజలమ రాజాగనిరడు కడుబరచిన సుగుణము
 లనంతయు. వాల్మీకి నక్షనను మాయశక్తి తేజుని
 మించజాలడు గదా! ఈలనంతగుణముల యొక్కమే
 శ్రీరాముని ఉత్తమమానవత్వ మైనది. ఆ యుత్తమ
 మానవత్వపు చిహ్నము ప్రత్యేక గుణము మరి
 యొక్కటి వీని యన్నింటి కాధారభూతములైన
 రాయణది గలదు. అది సేవాసక్తమైన స్వార్థత్యా
 గము. ఈగుణ మో రాముని చిన్నతనమునుండియు
 సువ్యక్త మగుచున్నది. ఆతని శిశుణ యందు స్పష్ట
 ముగా గానవచ్చు చున్నది. ఇంకను బాలుడుగ
 నుండగనే విశ్వామిత్ర మహర్షి సేవకు దరలుట
 యీగుణమునకు వీజసావనము. సింహాసనారూ
 ఘం డగ నిమేషమున మూల్యాంబరాభరణంబు
 లను ముదంబున సడలించి వైచి వల్కల భసితా
 దుల బాల్కుట దానికంకురసోట్టనము. భరతుడు
 రాజ్యముందెచ్చి చేత నిడినను సంతసమున నాతనిని
 విష్కోల్కుట అ దునకు కర్ణ గోచరము. అలవియం
 దెల్లర మేమను కాయుడు నెల్లర సేవ లొనర్చుచు
 గ్రుమ్మరుచుండ శరభంగ మహాముని

“మనకు పరమపితామహుడైన యొక్క యొకంబు మీ
 దొడ్డిని ఆశం జూడెందుట మన భవదీయాగ్రహం
 తెలిసి నీవ నాభిధ్యం బొనరింపం దలంచి నలచితివిభిల్లక
 పూజ్యుండవల నన్నుం బూజించుటకంటె కర్తవ్యమెవ్వది?
 ఎవ్వరిగోచ చిత్తరంబులుం గల్గిం నీవనిదుట్టించెదా”
 నని యునగా శ్రీరాముడు

“మునిగ నీవు కలగ నను
 గడగొనుటయ చాటు నింతకంటె శుభం తెం
 దును గలవె విాయుగ్రహ
 మున నన్ను నాచ నులభము యేర్పొద్దుక”.

అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట యీగుణంబునకు
 రజోదర్శనము. క్షేప్తముల కొద్ది రాజ్యశ్రీని సంపా
 దించినవిదన నెల్లయు నితరులకు ధారపోసి

“తనకు రెండు పుట్టంబులు దనకునైన
 మెలత నంగళసూక్తింబు మిమకడక్క”.

వివత్తుడై యుండుట ఇందులకు పుష్పదయ
 ము. ప్రజలను దడివి నందించుటకు సీతనైన
 గోల్పొయి పదిమూడెదుల బ్రహ్మచర్యవ్రతం బొన
 ర్చుట ఈగుణంబు ఫలించుట గాక మరియేమి
 కాగలదు? ఇంత స్వార్థత్యాగముతో శ్రీరాముడు
 పిల్లనాటినుండి చేసిన సంఘసేవ యంతయు జదువు
 కొనవలసినదే కాని వ్రాసితిరదు. పోతన మహాకవి
 పద్య మొక్కటియే చాలును.

తండ్రిగిడు రామచంద్రుడు
 తండ్రిల మఱింది పృజుల దా రక్షింపక
 తండ్రిల నందలు చఱచిరి
 తండ్రిగదా రామచంద్ర భరణిపుఁ దనుచుకొ”.

ఆతడు రాజాగా చేసినసేవయే గదా మనము
 ప్రజాసమాహములోని వ్యక్తులుగా జేయవలసి
 యున్నారము!

యధము.

యధము యథాప్రకారము సాగుచున్నది. వర్షానువర్ష పోరు హాహాహాహారిగ నున్నట్లు వార్తలు సూచించుచున్న నెంతోఫలము కలుగుచున్నదని చెప్పుటకు మాత్రము వీలు లేదు. జెల్లియము తీరము నుండి ప్రాన్తు తూర్పు సరిహద్దు జరుగుచుండు సమరములోనిది యుద్ధము నామాన్యభావముగనే స్వీకరించదగియున్నది. కాని దీనికి ప్రత్యేకము ప్రాముఖ్యమియ్యవలసిన పని కానరాలేదు. జర్మనులు ముమ్మడి ముగ్గురేమి చేయుచున్నారనుట నిజమే. 450,000 కాల్పులమును సభాగమున నుచుకొని యుచున్నారనుటయు సత్యమే. ఇందులో 150,000 యుద్ధావనికి సమర్థించబడినా రనుటయు వాస్తవమే. మామంట ప్రాంతమున ప్రెంచివారొకకొంత విజయం లగుచుండ మ్యూజనదికడనుట బెడ్డిను కోర్టువద్ద జర్మనుల యొత్తిడి తగిలి వీరు వెనుకకు నెదిగియుండుటయు జరిగినదియే. ఇంత యెసను నీ వర్షము ప్రాంత యధము ప్రత్యేకాభ్యాసము కాబాలదనుటయు సిద్ధమే. తొమ్మిదవ తేదిన ఆధిపత్య బలముదేరిన యొకవార్త యధపు మోహరము మరయొక చిక్కునకు వాలుటను సూచించు చున్నది. మేసిడోనియాలో అనగా సలోనికా రంగమున బల్కరు జర్మను అవస్కందనము త్వరలో నెదురు చూడతగినది యని జర్మనీ గ్రీసునకు తెలియజేసి యున్నదట. ఇటీవల రుమేనియా గ్రీసులను గురించి వచ్చిన వార్తలతో తేల్చి యీ వార్త బాణోచించిన యెడల కెయిజరుగాను త్వరలో నీ రంగమునకు దృష్టి మరల్చు రను నమ్మకము వారి స్వభావము నెరింగిన వారికి కలుగవచ్చును. వారముల కొలది వర్షమునకు నెనుటనంత మూలమున పడియుండుట కెయిజరు గానికి ప్రతిష్టాభంగము కాదా! ఈ పోయి ప్రతిష్టను మరయుకొంటే చూపు సాహసముచే నిరపుకొన నవసరము లేదా! కట్టి మరంగము గతి యిట్లుండ రీగారంగమునుండి వార్తలు విశేషములు లేవు. ఇంతకు సారోచ సరప్రచారములు వీరు కులముగు సమితి మగుచున్నట్లులే యెంచగి యున్నది. కాక సమ ప్రాంతములందు రుహ్యవాని ప్రైవిజండునకి ఇరువది మైళ్ళులలో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. తుర్కీ-తూర్పు భాగమున విట్టిను, ముషులకు దక్షిణముగాను పడమరగాను రుహ్యవాని త్రోసికొని పోవుచున యున్నారు. మెసోపొటేమియాలో మనసైన్యములు ఇటీవల విజయోపేతము లయినవి. ఎలహన్నాను, ఛాపీయా భాగమును మన సైన్యములు స్వాధీనము చేసికొని నల్లు వార్తలు కలవు. మనకు చేరియుండువర్తలను ఒట్టి అడ్డుతి సాహసమునే మనబలములు చూపుచున్నట్లు వ్యక్తమగుచున్నది. వీరు సంపాదించిన విజయమును సామాన్య మొదిగా తోచలేదు. కష్టములు మాత్రములు వెక్కులున్నవి యనుట విశేషము. అయినను ఇప్పటికితని పని జరిగినయెడల ఈరంగమున కొంతలాభము కలుగవచ్చునను ఆశ తగిన యంతకాతీణ మున్నది. ఈరంగమును గురించియే ఇటీవల అంగ రాజ్యాంగ సభలో ప్రశ్నలు వేయబడుట తటస్థించినది. మెసోపొటేమియాకు సంబంధము సైన్యములు చాలినంత యుండినవా యనియు తెసిఫను దండయాత్రకు కారకు లేవరా యనియు మున్నగు ప్రశ్నలు వేయబడెను. మెసోపొటేమియా యధసంగతుల విచారణవిషయమున గూడ సమస్యలు పొడనూపినవి. కాని యధసమయ మగుటచే ప్రభుత్వ పక్షము వారు ఇప్పుడు సంఖ్యలు తెలిపి విమర్శించుటకు వీలులే

దనియు ముందు నిమగ్నచేసినయెడల నీరంగమునకు బలములు వంపుటాలో నెట్టి లోపములు కలుగ లేదని తెలియగలదనియు ఇప్పుడచ్చట యుద్ధము ననువువారు ఉత్సాహవంతులుగా పనిచేయుచున్నారనియు మున్నగు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చిరి. ఈ ప్రత్యుత్తరములను కాదనువా గుండజాలరు. ప్రైమువత్రిక ముగ్గుని సంగతులను ప్రకటించినది. మెసోపొటేమియా రంగమునకు నైద్యసహాయము తగినయంత లేదని తనకు పలువురు తెలిపియున్నారట! అచ్చట నైద్యులును దాడులును బహు స్వల్పముగా నున్నారట! బాంబులు, గుండ్లు మున్నగు నుపకరణములును ఈదేశమున సిద్ధమగునవి అంత గణనంతములుగా లేవట! ఈపరిస్థితి యంత మన భూమికి కీర్తికరము కాదు గాని మన భూమి మాత్ర ముందుకు జవాబు వారి కాబాలదు. ప్రైమువత్రిక ఐ. ఎమ్. ఎస్. ను ఎత్తికొని అందులోని యనేకులు ప్రాన్తు, ఈజిప్టు, మున్నగు దేశములకు వెడలిపోయినారనియు ఆయుద్యోగములలో నీదేశమున నిగమించబడువారు శాంతసమయముల యాలోచనతోనే నియమింపబడుటచే ప్రస్తుతము చాలకవచ్చినారనియు వ్యంగ్యముగా వ్రాయుచున్నది. ఐ. ఎమ్. ఎస్. లే పలకావలెను? ప్రాంతవ నైద్యులు ప్రాంతవ విశ్వవిద్యాలము పట్టభద్రులు పనికిరాగా? ఇచ్చటి ప్రతిష్టావలకు వీరిని నధిస్థాతలను జేసి ఇచ్చటి ఐ. ఎమ్. ఎస్. ల నందరిని పీల యుద్ధావనికి దీసికొని పోరాదు? ఇక కాంబులు, గుండ్లు మున్నగు నుపకరణముల విషయమున నందరు కూలియు అంగ భూమి నుండి ఇచ్చటికి దిగ లేరుకదా! మా నూలీలే కదా పనిచేయుచున్నారు. వీరికి దివరకు శిక్షణ యేది? శాంతసమయములలో శిక్షణ వచ్చిన గదా యుద్ధ సమయములలో ప్రాంతవభూమి పూర్వముగా తోడ్పడగలదు. ఆలోచ్యము బలంగ లేకపోవుచున్నారనియే గదా పాప్రూవ్యభక్తు లగు ప్రాంతవులు పరితపించు చున్నారు. సైనికశిక్షణకు దేశమున నిరంతర ప్రాంతవచరణ లేదని కదా విచారించు చున్నారు. సైనికమంతి లగు వచ్చునున్న ప్రభువుగాని హార్డింజి ప్రభువు వైచి పోయిన విశ్వాస బీజము సాధారము చేసికొని ప్రతికారముల నొనర్చుచాదా! ఐ. ఎమ్. ఎస్. ను పెంచవలసినదని భర్షని కలిగించు చాతలు వ్రాయుట కంటే స్వదేశ ప్రభు కచ్చి విధముల శిక్షణ నొసంగవలసినదని ప్రైము వత్రిక పండి కత్రికలు వ్రాసిన సామాన్యమున కెంత లాభము కలుగునో కదా!

పోలీసువారి వివరీత పరీక్షనము

శేటి మద్రాసు ప్రైము వత్రిక పోలీసువారి వివరీత పరీక్షనము నొకదాని బయట వెట్టింది. దక్షిణమళయాళము నందలి మండే గ్రామములోని బోర్డు పాఠశాల పృథానోపాధ్యాయుడు రు 594 లు అవహరించి సారిపోయినాడు. ఆతని చనరాను పోలీసువారు పరీక్షించిచారు. రుదును 26 ఏండ్లు ఎత్తు 5 అ. 6 అం. చాచునచారు. పన్ను బాటి పుసుపుడు, పొట్టి పెంటుకలవాడు, గొడ్డికండ్లు, మొగమున పుచ్చలు, కత్తి కలదు. ఇంతవరకు నేరముడు కావున అతని పర్యవంత సాంపుగా లేవన్న నంగీకరింప తగియున్నది. కాని తనవారి భాగమే వివరీతము. నేరముని బంధువులు పేర్కొనబడినారు. తండ్రి ఫలూన వక్తిలు ఈ విలాసము, మామ ఫలూన నబ్ కోర్టులో పరీక్షకుడు ఈ విలాసము, మేన మామలు ఫలూనావారు, ఒకరు జిల్లా మామ నలు ఈ విలాసము, మరియొక యాయన వక్తిలు ఈవిలాసము, బావమరము ఫలూనావారు, ఒకరు ఫలూనాకంపె నీలా నుమాస్తా. చెండవారు ఫలూనావత్రికానంపాదకుడు. ఈవిధముగా వివరము లియ్యబడియున్నది. పృథువ్యమువారి గెజిటులో ఈవిధముగా ఫలూనాదొంగవాని బంధువులు మీరు అని సూచించుటకంటే ఘరానా నునుమ్యలకు చేయదగిన

రలంపు లేమైనను నుండగలవా? ఇట్టి యశాలోచిత వివరీత పరీక్షనమునకు నొడిగట్టుటకు పోలీసు అధికారులకు అధికార సత్త్విమేనాకారణము? మరియేమైననుండగలదా? శాంతిపరము గౌరవాన్నియును నగు పాఠలయెడల నీరీతిని పరీక్షింపరాదని పృథువ్యమువారు పోలీసు అధికారులకు గట్టిగా చెందలింకనలదా?

స్థానిక వార్తలు

కాలహాస స్థితి:—విశ్వవీక్షక మధికోష్ఠము 92.8 డిగ్రీలు. అభిమాన్వము 77.5 డిగ్రీలు

నీలములు వెలిగించు కాలము:— ఏప్రిల్ 11 12 తేదీలకు సాయంకాలము 6-50 గంటలకు వీలములు వెలిగించుటకు.

ప్రమాణములు:— కొలదినములకిందట తీర చునావల్లికి వల్లియండిక క్షణముగ వాల బాబ్బా బహద్దరు గారు నిన్నటి ఉదయమున ఉదగానునకు వచ్చిరి.

దొరతనము వారి ముదిరము, — దొరతనము వారి ముదిరమునందలి రికార్డులంతటిని నిన్నటిదినమున ఉదకమండలమునకు గొనిపోయిరి.

న్యాయశాఖా కార్యదర్శి:— దొరతనమువారి న్యాయశాఖా కార్యదర్శి పి. రాజగోపాలాచారి పి. వి. ఇ. గారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమునకు పోయిరి.

సుగుణవిలాస సభ:— ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటల కేవలము ద్వావిదభాషముగా "గాలవ" అనునాటకమును నిర్వహించి పల్లెటూరులో పర్యటించెదరు.

వెంకటగిరి మహానాటకము:— దొరతనపు గృహమువద్దర జరిగిన ఇన్ క్వెస్టును ఉత్సవములు జూడవచ్చిన వెంకటగిరి మహానాటకము నిన్నటి రోజున వెంకటగిరికి మరలిపోయిరి.

చురూచికము:— ఏప్రిల్ 18 వ తేదీతో సంవత్సరము ముగియించుచున్నామని ప్రకటించిరి. మృతికొంది:— వాత 19 అన్ని భాగాలందు మృతి కట్టికేడగా న్యాయాధికారి దయా చేసిరి.

న్యాయస్థానము:— శ్రీ గొవిందము ముఖవలక యీ లోజున రెండుగంటలనుండి సాయంకాలమువరకు ప్రావిజులసంవత్సరాది ముఖవలక రేకటికడగాను ప్రావోక్త ముఖవలకను.

పోలీసు బలములకు:— పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు పి. ఎల్. మారుగారు విశాఖపట్టణ కుజిల్లా పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు కె. రంగారావుగారి మండిపాటి చేసినటుల న మోడు చేసికొనిరి.

తనాలా ప్రకటనలు:— కాలంబోయిందీ దక్షిణ ఆఫ్రికావోవు నేపంకస్తీకరమును సహారాందిచ్చుటకు ఏప్రిల్ 18 వ తేదీని సాయంకాలము 4-45 గంటలకు జరగలు పోస్టాఫీసువద్ద తనాలు కట్టివేయవలెను.

తనాలాఫీసు:— ఏప్రిల్ 18 వ తేదీ గురువారము ద్వావిదులకు సంవత్సరాదిపండుగనుబలన ఆదినమున జరగలు పోస్టాఫీసు మూయబడును. ఆదివారముగా డెట్టి పనుల చేయబడునో ఆపనులు మాత్రమే ఆనాడు నిర్వహింపబడును.

ఇంకొక ఆత్మహత్య:— రంగారెడ్డి అనునతడు ఉరిపాసికొనిన చెట్టుననే వారాయనాన్ని నాయకుడు అనునతడు, తనమాత్రులొకన్న ఒకబాధను ధింకబాలక క్రిందటి కేసివారము రాత్రి 12-15 గంటలకు ఉరిత్రాసిన క్షేలాడి యుండెను.

గౌ. సర్ రెజిస్ట్రార్ క్రాడక్కుగారు:— మదరాసునొక పర్యాయము విశుంషగోరి రాజప్రతినిధిగారి సంఘసభ్యులు క్రిందప్రకారము నిన్న సాయంకాలము చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. మదరాసు కష్టములకల్పకు గారిలో గలనీ వారు పోయారు కల్లికోట తల్పచేరి. మొదలగు పట్టణముల చాడవలచి యున్నారు.

బిరోపా మహా సంగ్రామము

జర్మను రాజ్యాంగ సభలో కల్లోలము

వెర్మనుయొద్ద 48 దినములనుండి జరుగుచున్న పోరు

పరాసు సేనాపంట్టి చెక్కు చెదరకుండుట

ఇండియా పారిశ్రామిక సంఘము - పౌరసంఘ కార్యములు మేనెలలో వారంభమగుట.

ఇంగ్లాండు

భారతీయ పారిశ్రామిక సంఘము

లండను ఏప్రిల్ 10 - ఆంగ్ల పరిశ్రమలకు ఈ సంఘము వారు సమావేశమై కాబాలకులను 500 ధానును హోండు గారు మేనెలపౌరసంఘమున జొరవాయికి వచ్చెదరు. వెంటనే పరిశ్రమలకు పరిశ్రమలకు చేయబడును. కమిషనరుల కాలము చాల విలువగలది యను కారణమున నే గాక యుద్ధములను సామ్రాజ్య అంతర్జాతీయ విధానముల మార్పు జరుగుట విధియగుటచే నుపయుక్తమగు దానికి త్రిప్ప వలెను. యుద్ధములకు తమ పారిశ్రామిక సేవలకు వచ్చునట్టి నొందిండుటకు జవాబువారు ప్రయత్నించు చున్నారో అది భారతీయులకు ప్రత్యక్షపాతముగనున్నది. అధ్యక్షుని పరిషత్తు సభ్యులను అంగ్ల దేశమునుండి పంపుట చాల నంత్యక్తికరము. చాల ప్రసిద్ధిగాంచిన సర్ హోరేను ప్లంకెటుగారి నిట్టి తరుణమున అంగ్ల దేశమువారు హిందూ దేశమునకు పంపగలగుట సుభనూచకము. హోప్లెస్సుగా రొక నువ్వినదగు మాం చెట్లను పట్టుకొనుటకు చేరినవారైనను ఆ యువకు బట్టలపరి శ్రమలోను రాక్షసునిమొదలును సంబంధములేదు గాన ఆయనను లాంకామొదలవారికి పట్టెదనని భారతీయులు తలపెట్టి లేదని లండను ప్రెస్సుపత్రిక బాగినది.

రెండున్నెలల ముందుగ

ఏప్రిల్ 9: - పరిశ్రమలకు నైసర్గికము అను నొకట ముంచి జేయబడినది. మొదటి దానిలోని వారు ముగ్గురు కనబడుటలేదు.

ఒక జలాంతర్గామిని ముంచుట.

వెల్మంగు ఏప్రిల్ 9: - పోర్చుగల్ నౌకాంశుచుండి తావుననే సాట్రీతి అను రహస్యచారి యుద్ధనౌక ఒక శత్రు జలాంతర్గామిని ముంచినది.

జులూకాక

లండను ఏప్రిల్ 9: - జులూకాక అంగ్ల నౌక ముంచి జేయబడినది.

జులూకాక

ఫ్రాన్సు

వెర్మను యుద్ధము.

ఫ్రెంచివారు ముందుకుపోవుట.

లండను ఏప్రిల్ 9: - పోరు - జర్మనీయులు మొదలు ముందుకుపోయిరి. దోనాహంటు ఫ్రాంజిస్కు ఫ్రెంచివారు ముందుకు పోయిరి.

దోనాహంటునకు దక్షిణమునకు కండ్లములందు మును ముందుకుపోయిరి. జర్మనీయుల స్వాధీనమునకున్న 150 మీటర్ల పొడవుగల ప్రదేశమున పశ్చిమదిగింటిమి. లాగై నువ్వను జర్మనీయుల అధిపతియగు చున్న బడనుండించి కాని పారిశ్రామిక కలగజేసి వ్యర్థమయ్యెను. అని బ్రెటింప బడెను.

పారిసు ఏప్రిల్ 9: - ఆంగ్ల మియర్లకును జర్మనులకు తిక్కనగు తలగిడి. వారు 7 మైళ్లపొడవున చాల నేనతో పగలంతయు పోరుగాని ఒక్క అడుగున ముందుకు వెళ్లేదు. 48 దినములు వెర్మనుయొద్ద జరిగిన యుద్ధము జర్మనుల కహాయనుగుపట్టెనుగా ముగిసినది.

జులూకాక

అమెరికా

అమెరికా ప్రెసిడెంటు

వాషింగ్టను, ఏప్రిల్ 9: - రయటుగారు వెనుక కార్య దర్శనానుండిరి. కాన అధ్యక్షులకు గురించి మనము ఆయ నకు పౌరధాన్య మియ్యవలసి యుండునని 75 పరగణాలవారు మహాజరును పంపిరి.

జర్మనీ

జర్మనీ రాజ్యాంగ సభలో కల్లోలము.

ఆమెన్టరు ఏప్రిల్ 9: - శరీరవారునాకు జరిగిన సభలో చాల కల్లోలముకలిగినది గాన నావిషయముల పత్రి కలలో ప్రకటింపబడకుండ చేసిరి.

బెర్లినుములో జర్మనీదేశ భాష.

ఆమున్టెర్నాను, ఏప్రిల్ 8: - అధికార పత్రికలు మున్నగువానియందు జర్మనీభాష నుపయోగింపవలయునని బెర్లినుములోని గవర్నరుత్తమ చేసెను. భాషాంతరీకరణ ముల నామోదించెను.

జులూకాక

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాలో నిర్బంధ సేనావిధానము

మెల్బోర్ను, ఏప్రిల్ 10: - కర్తకాళువారి సభలో రక్షణ మంత్రి పియర్సుగారి టిటుల నుడిచిరి. మిశ్రమండలికి విజయము కలుగుటకు ఆస్ట్రేలియావారు సర్వ ప్రయత్నము లను చేసెదరు. వారు స్వచ్ఛందవిధానమునే అనుసరింతురు. కాని జర్మనుల పరిపాలనము కంటే నిర్బంధ సైనికత్వమైనను యుత్తమే. అట్టి అవసరము లేకుండనే పని జరుగునని తలంచెదను.

జులూకాక

కమ్యూనిస్టులకు బహుమతులు.

కమ్యూనిస్టులకు సంఘాధ్యక్షులగు జంపాల వేంకటేశం ది. ఏ. గారు నుంటూరునుండి ముంబైవారియనున్నారు. ఈ సంకల్పము జరుగుచున్న విశ్వవిద్యాలయపరీక్ష లలో నుత్తములగ లేన కమ్యూనిస్టులకు కొన్ని బహుమతుల నీయసెంచితిమి. విద్యార్థుల శ్రీకింది యంతములను గమనింప వల యును.

ముగ్గులు వ్రేసెను.

విశ్వవిద్యాలయమువారి పరీక్షలలో అన్ని విషయము లందుకు కృతార్థము కావలయును. అన్ని విషయములలోను ప్యాసయి వై పరీక్షకు ఈ సంకల్పము వెల్లెన కమ్యూనిస్టు యందరికంటెను, ఏ నీ గ్రూపులగాని అన్ని విషయముల మార్పుల మొత్తములో ఎక్కడ మార్పులు సంపాదించు మొ దటివిద్యార్థికి ఒక బంగారు పతకమును రెండవవిద్యార్థికి ఒక వెండి పతకమును సంఘపా రిచ్చెదరు. మొదటి సంకల్ప రత్న విద్యార్థులకు అధికమియ్యవలెను, మొదటి సంకల్పరత్న చారిలో తిగిరాదు లేనియెడల సప్లి మెంట్ విద్యార్థులకు బహుమతుల నొసంగుదురు.

ఇంటరు మీడియేటు.

ఈ పరీక్షయందుకు అన్ని విషయములలోను కృతార్థు లై పరీక్షకు వెల్లెన కమ్యూనిస్టులకు లండరికంటెను అన్ని విష యముల మొత్తములలోను వెల్లెన మార్పులను సం పాదించిన మొదటివారి కొక బంగారు పతకమును రెండవ విద్యార్థి కొక వెండి పతకమును ఇచ్చెదరు.

బి. ఏ. బి. ఏ ఆర్యు.

ఈ రెండు తరగతులలోను ప్రతిదాని యందు ఉత్తములు గా లేన ఒక్కొక్క విద్యార్థికి ఒక బంగారుపతక మియ్య బడును.

ఇవి కాక అర్హతనుబట్టి మరిన్ని బహుమతులను వై నాబుకు తరగతుల విద్యార్థులకును దృవ్యపూర్వకముగా గాని తేరొకవిధముగా గాని సంఘమువారు నొసంగెదరు. వీరిని పొందగోరు విద్యార్థులు పరీక్షాఫలితములను ప్రకటింపిన 15 దినము లలోగా ఆయా విషయములలో తమకువచ్చిన మార్కులను విస్మయముగా తెలియజేయును మొత్త ప్రకటించు దరఖాస్తు ఫార మును పూర్తిచేసి కళాశాలాధ్యక్షులతో ప్రధానపాఠ్యా యాని సంకలనముతో నాకు పంపవలయును. దరఖాస్తుఫారము

లను కోరువారికి పంపుదుము. ఈ బహుమతులను పొందుటకు ఈరాజధానిలోని కమ్యూనిస్టులందరు అర్హులు. విద్యార్థులు లేను విద్యనామాలను స్పష్టముగా తెలియజేయవలెను. విశేష ములు తెలియగోరువారు గాన పౌరసంఘమును.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజెటు.

ఏప్రిల్ 11, 1916

జర్మను దిపాత్తమెంటు

నెలపు

దక్షిణాగ్రాటు జిల్లాకోర్టుకుగల సంకల్పరాంత వి శ్రాంతికిగల విశ్రాంతి 2వ తారీఖునుండి ఒకమాసము ప్రి విశ్రాంతిని సిద్ధి గార్డన్ రాబర్టు వి. సి. ఎన్ గారి కియ్య బడినది.

ఏర్లిక్, వి. సి. ఎన్ గారికి మెడికలు సర్టిఫికేటుమీద మరి ఆరుమాసముల ఫర్లో నెలవియ్యబడినది. సి. ఏ. సౌటరు గారికి మెడికలు సర్టిఫికేటు లేకయే మరి 14 దినముల ఫర్లో నెలవియ్యబడినది.

నియోజకము.

అసెంబ్లీ సర్వెయగారుండిన బాలూరు చిక్లెట్ మీన ను, ఎల్. ఎం. ఎన్ గారు ఏప్రిల్ 17వ తారీఖునుండి ఉదక మండలము. అదమనెల్ల మెడికలు అఫీసుగా నియమింపబడిరి.

బడిరి.

వైశాఖ్యుడను అఫీషియేటింగు జడ్జిగానున్న ఆనరబిలు న్యాయమూర్తి విలియం వాట్సన్ ఫిలిప్సు వి. సి. ఎన్. గారు తమ స్థానమును వదిలిన వెనుక తిరుచనాపల్లి జిల్లా జడ్జిగా బడిరి చేయబడిరి.

వివాహపు లై సెన్సులు.

నెల్లూరిజిల్లానుండిలి తెలంగాణా బాట్లెట్టు మిషనులోని రెన రెండు ఎడ్వైను బుల్లెట్టుగారికిని గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురము నందలి ఆమెరికను ఇవాంజెలికల్ లూథరన్ మిషనులోని రెనరెండు అంగును ఆల్ఫ్రెడు ఎక్కార్డుగారికిని ఈ రాజధాని లో వివాహములు చేయించి వివాహపు సర్టిఫికేట్లను సభి కారమియ్యబడినది.

గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా జగ్గంపేటయంతలి నిట్టల ఫిలిప్సుగారికిని వివాహపు సర్టిఫికేట్లు నియ్య సభి కార మియ్యబడినది.

జూడిమలు దిపాత్తమెంటు వైశాఖ్యులో ఆఫీస్ కేటు గా నున్న మీన అమియడ్డు ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారు మహాదేవయ్యగారు లేని కాలములో ఒకటిసలు నైదు రెండరు అఫీసెంటు రిజిస్ట్రారుగా నియమింపబడిరి.

కృష్ణాజిల్లాలో మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటుగానున్న తాడికొండ సీతారామయ్యగారుగారికి సర్వకారము ఇంగ్లీ షులో సాక్షులకాగూర్చుములను వీసీకొనుట కధికార మియ్య బడినది.

గోదావరిజిల్లా తాడోరామలో సబురిజిస్ట్రారుగానున్న అప్పాస్వామి కుప్పారావుగారికి మోదలేతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారమియ్యబడినది.

సర్వజన విశ్వసనీయము. - జి. ఎల్. కాంతారావు అసభకు గుంటూరు ఆసుపత్రిలో డాక్టరుగానుండెను. వీరిది వర కాట్టెలునునకు 9 మాసములక్రిందల బడలాయంపబడిరి. ఈ కోలదికాలములో నతడు పట్టణవాసుల కందరికిని విశ్వాస పాత్రుడయ్యెను. ఇప్పుడు దొంగతనమువారు ఆయన నాయారి నుండి బడలాయించిరి. అందులకు పట్టణవాసులందరును ఖేద మొంది యతిని నచ్చుటనేయుంచి జేయుటకు గా సర్వ సజనరణ గారిని కోర్టుకొక సమావేశమును నిన్నటిదినమున గావించిరి. కాంతారావుగారు వచ్చినప్పటినుండియు నైనుండినవిశ్వసనీయ ల సంఖ్య యభివృద్ధిని వాచినవారి గొప్పతనము వెల్లడికాక నూనడు.

మదరాసు హిందూసంఘ సంస్కరణ సంఘ ము: - వై సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద 18-వ తేది గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు అందర్నను హో యలో నౌకసభ జరుపబడును. ఒకరు స్వామిసెట్టిగారు "భాష విద్యాసాధనము లేక విద్యాబోధనోపకరణము" అను సంకలనగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. ఎన్. క్రినివాస అయ్యం గారు సభాధిపత్యమును వహింతురు.

THE GREAT WAR.

Wild Scenes in the Reichstag.

FORTY-EIGHT DAYS OF VERDUN BATTLE.

French Resistance Remains Unbreakable.

INDIAN INDUSTRIES COMMISSION: PRELIMINARY WORK TO BEGIN IN MAY.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE INDIAN INDUSTRIAL COMMISSION.

Preliminary Work to Begin in May.

The "Times" Comments.

LONDON, April 10.

Although the Industrial Commission does not assemble until October Sir Thomas Holland will arrive in Bombay early in May to arrange for prompt and businesslike investigation. This is desirable says the "Times" not only on account of the value of the Commissioners' time but because changes in imperial and international relations which the war has made inevitable will provide opportunities for Indian developments which should be taken as they arise if they are to be turned to full account. India has an object lesson in this respect in the energy and adroitness with which Japan has made war serve the cause of her trade and industry. The selection of two members in addition to the Chairman from England is highly satisfactory. That so distinguished a man as Sir Horace Plunkett should be spared from his present services is evidence of the importance attached to the enquiry. The selection of Mr. Hopkinson need not arouse the slightest Indian sensitiveness regarding "Lancashire influence" as although Mr. Hopkinson belongs to a distinguished Manchester family he is independent of politics and is not connected with the textile trade.

Two Steamers Sunk.

LONDON, April 10.

The Steamers "Sickworth Hall" and "Glenalmond" have been sunk. Three of the crew of the former are missing.

The British steamer "Zafra" has been sunk.

France.

48 Days of Verdun Battle.

LONDON, April 10.

PARIS.—A Semi-official statement says the German attack on the French line between Avocourt and Cumieres was launched with great force on a seven mile front and was kept up desperately throughout the day. Only the result was another. Hecatombs. The French resistance remains unbreakable. 48 days of fighting at Verdun have thus ended in a bloody defeat of enemy.

German Attacks Cease.

French Progress Near Douaumont.

LONDON, April 10.

PARIS.—German attacks have ceased while the French continue to make good progress in the important Douaumont region.

A communique says:—We continued to advance along the communication trenches southward of Douaumont and took 150 metres from the Germans south-west. A German 'Coup-de-Main' in Lorraine completely failed with loss to the enemy.

Russia.

A Submarine Rammed.

LONDON, April 10.

PETROGRAD.—It is officially announced that the Destroyer "Strogy" rammed a submarine near where the "Portugal" was sunk.

Belgium.

German Language in Belgium.

LONDON, April 10.

AMSTERDAM.—The German Governor of Belgium has ordered the German language to be used in official correspondence with the Belgians, but translations are allowed.

Germany.

Wild Scenes in the Reichstag.

LONDON, April 10.

AMSTERDAM.—German newspaper have not been allowed to publish the report of the proceeding in the Reichstag on Saturday when there were wild scenes.

AUSTRALIA.

Voluntaryism Versus Conscription. Australian Ministers' Speech.

LONDON, April 10.

MELBOURNE.—Mr. Pearce, Minister of Defence in a speech to the Trades Unionists said that the Commonwealth policy is to do its utmost to assist the Allies to win. Their policy was voluntaryism but they were being defended by conscript armies of the allies and sooner than German rule he would have conscription. But he believed they could do their duty by voluntary enlistment.

United States.

Mr. Root's Claims Urged for the Presidency.

LAHORE, April 10.

WASHINGTON.—A manifesto issued by 75 leading eastern Republicans urges the claims of the former Secretary Root as candidate for the Presidency.—(C. and M. Gazette Cable.)

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay.

Lady Hardinge Medical College. Bombay's Response.

BOMBAY, April 10.

With reference to the appeal for funds for the Lady Hardinge Medical College, Delhi, Lady Willingdon has received the following letter from Lord Hardinge, dated the 4th April 1916:—

VICEROY'S CAMP.—India.

MY DEAR, LADY WILLINGDON.—I have been greatly touched by the wonderful generosity with which Bombay has responded to my appeal for funds for the Lady Hardinge Medical College and Hospital for Women at Delhi. It is to me not only an indication of the approval by Bombay of the character of the institution and the benefits to be derived from it, but also a gracious tribute to the memory of the lady whose idea it was, and upon whose initiative the institution is being created. I understand from you that funds have now been promised for the creation of three cottage wards at Rs. 62,000 each, for an administrative block costing Rs. 1,50,000 and for a Senior Professor's bungalow costing Rs. 1,00,000, all these buildings to bear the names of the respective groups of donors. You tell me that there will still be a balance of funds. May I make a suggestion? It is this. If the subscribers do not object, I would like you to retain this balance, with a view to opening a permanent maternity home in Bombay to be named, "The Lady Hardinge Memorial Home." This idea pleases me, as I would like to feel there is a permanent memorial to her in Bombay, where two years ago she spent two happy days, her last two in India, and where she received so much kindness, and so many signs of love and affection from the people on every side and of every class. I should like it so much if this could be done, but of course I only put forward this idea as a suggestion, and leave it to you, Dear Lady Willingdon, to decide.

Yours very sincerely,

(Sd.) HARDINGE OF PENSHURST.

Charge Against a Railway Guard Of Entering Ladies' Compartment and Attempting Outrage.

POONA, April 10.

Inspector W. King, Railway Police, to-day charged Guard William Hudson, an Anglo-Indian, aged about 35 years, with entering a ladies' reserve compartment and attempting to outrage the modesty of Mrs. Proudfoot, aged 20 years, a young Anglo-Indian. The incident is alleged to have occurred on the 1st March, when Mrs. Proudfoot was travelling from Poona to her father's house at Belgum by the M. and S. M. Railway. Mrs. Proudfoot and her husband reside with the former's father, who is a Loco. Foreman at Belgum. At Alandi station the accused, whom she knew, entered her (ladies' reserve) compartment while the train was in motion and spoke about her good looks, and later started taking liberties with her. He kissed her and then threw her down. She told him to behave himself, and he got out of the compartment. He entered her compartment at several stations. She shouted several times and tried to inform the Stationmaster, but saw nobody. Several witnesses gave

TELEGRAMS.

evidence stating that they had observed what had occurred. The accused denied the charge. The Magistrate promised to pass orders on Wednesday.

Indian Women's University. Progress of the Movement.

POONA, April 10.

The Indian Women's University movement is making satisfactory progress. Prof. Karve, in his recent tour, visited Madras, Bengal, Punjab and Ahmedabad, and Miss Krishnabai Thakur, Kathiawar, Berar and the Deccan. So far 760 persons have enlisted as voters in Class (B) and 490 in class (C). The Provisional Committee of the University is at present engaged in framing a course of studies, and the draft curriculum will shortly be published. The first Senate of the University is being constituted, and it will enter upon its duties in less than two months time.

Bombay Share Market.

BOMBAY, April 10.

The market in cotton mill shares was featureless with limited business and rates keeping steady. Centrals were steady at 2290 and Swadeshis at Rs. 1702½. Standards touching Rs. 1205 closed at Rs. 1190 and Crescents closed at Rs. 118½. Fazulbhoys were quiet at Rs. 467½ and Davids weak at Rs. 490. Celaba Land and mill shares at Rs. 1410 cum div (i.e. 1355 ex-div). Indore Malwas were steady at Rs. 285. Madhowjis quiet at Rs. 1342½ and Currimbhoys steady at Rs. 269. Bank shares were neglected. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were steady at Rs. 890, Tata Iron and Steel ordinary firm at Rs. 140 and deferred at Rs. 542½. Tramways steady at Rs. 244. 3½ percent Government paper were quiet at Rs. 83 and small pieces at Rs. 83½ for buyers.

United Provinces.

MUSLIM UNIVERSITY.

Foundation Committee's Meeting.

LUCKNOW, April 10.

The following are among the gentlemen who have arrived to attend the meeting of the Muslim University Foundation Committee:—Abdul Hasan Saheb, B. A., Inspector of Mahomedan Schools, Allahabad; Mahomed Mussana Saheb, Deputy Collector, Allahabad; Sarfaraz Khan Saheb, Sub-Registrar, Allahabad; Khaja Abdul Majid Saheb, Barrister-at-Law, Aligarh; Hasun Khan Saheb, Barrister-at-Law Aligarh; Mr. S. Nawab Hasan, B. A., LL. B., Moradabad; Mr. Pir Tajuddin, Barrister-at-Law, Lahore; Mr. Hakim Aminuddin, Barrister-at-Law, Lyallpur; Dr. M. A. Ansari, M. D., Delhi; Dr. Abdur Rahaman, M. D., Delhi; Captain Ibrahim Khan, Rampur; Mr. Ismail Khan, Barrister-at-Law; the Hon'ble Syed Raza Ali, Moradabad; Mr. Mahomed Ali Jinnah, Barrister-at-Law, Bombay; Mr. Fazalul Hassan, Basrat Mohani, Sheikh Wilayat Ali, B. A., LL. B., Bara Banki; Sheikh Makbul Hussain, C. I. E. Revenue Minister, Kashmir; Sir Ali Inam, K. C. S. I. Mr. Mazharul Haq, Barrister-at-Law Bankipore; Nawab Mahomed Isheq Khan; Dr. Ziauddin C. I. E. Aligarh; Mr. Sahebzada Atab Ahmad Khan, Barrister-at-Law, Aligarh; Mr. Sasaduk Ahmad Khan, Aligarh.

Government Terms Accepted.

Committee Appointed to Frame Draft Regulations

At a meeting of the Moslem University Committee to-day the Hon'ble Raja of Mahmudabad presiding, the following Resolutions were adopted:—(1) Having regard to the refusal of the Government to grant to the Mahomedans a University on any principles other than those granted to the Hindus, this meeting of the Moslem University Foundation Committee has no other alternative at present but to accept the principles of the Hindu University Act, provided, however, that in framing the regulations the Government has due regard to the peculiar position the Aligarh College occupies in the scheme of the Moslem University, and that the said regulations framed according to the Act should be placed before the members of the Constitution Committee for their approval: but if not accepted by it by a majority of two-thirds votes the said regulations should be placed before the Foundation Committee, and provided also that the powers are given to the Moslem University of recognising schools outside Aligarh similar to those exercised by the Government Universities.

2. That this meeting resolves that a Committee consisting of the following gentlemen, with powers to fill in any vacancy caused in their number, be appointed to draft regulations and submit the same to the Government for discussion:—Mr. Mazharul Haque, Mr. M. A. Jinnah, Mr. Justice Abdur Rahim, Dr. Ansari, Sahibzada Atab Ahmad Khan, Dr. Abdur Rahiman Bijonori.

The Moslem University Foundation Committee records its deep sense of indebtedness to Messrs. Mahomed Ali and Shaukat Ali for their valuable services in the cause of the Moslem University and greatly regrets that their enforced absence has deprived the community of the benefit of their help and advice.

Burma.

An Interim University for Burma.

A Reasonable Compromise.

RANGOON, April 10.

With regard to the Educational Syndicate's acceptance of the proposals for the separation of Burma from the jurisdiction of the Calcutta University and the creation of an interim university, the "Rangoon Gazette" regards the solution as a reasonable compromise while the "Times" would rather have waited until the full fledged scheme could be produced. The same paper also objects to the constitution under which other than British Subjects should be members of the Governing Bodies of the University. It is understood paper will be shortly published before the case is finally referred to the Government of India. General opinion

1-3 నెల 1-4-0.

సంపాదకులు: పురుషోత్తమ, మధురాసు.

గుడివాడ సభలు

కృష్ణానందల సంచార కార్యదర్శిగా రిట్లు మామేర
చాయమన్నార:-

25 వ కృష్ణానందల సభ 20, 21, 22 తేదీలను మధ్యా
హ్నము పూటలయందు ఆవరణియ పట్టు కేళవపిళ్ల గారి ఆధి
పత్యము క్రింద గూడును. ఈ తాలూకాలోని గొప్ప భూ
స్వాములలో నొకరగు పర్యతనేని మల్లిఖార్జునుడు గారు
స్వాగతోపహ్వానము నొసంగుదురు. ఈ సభ ఇరువదియైదవ
దగటచే, నిల్వరు బాకీలీ ఉత్సవము జరుపబడును. అత్తకణ
మున ఇరువదియైదు సంవత్సరములనుండి ఎంతవని ఈ సభల
మూలమున మనము నిర్వహించగలిగినది, ముందు ఏ కథకుల
ననుసరించి సభను నడుపబడి యుండునది. అను విషయ
మును గురించి యోచింపబడి యున్నది. ఇందునుగూర్చి
కొడలి కివరామ కృష్ణారావుగా నొక వ్యాసమును చుట్టె
దురు. మనదేశమున మండల సభలను జరపుటకు ప్రధమముమై,
తక్కిన మండలములవారికి మార్గదర్శకముల మై విడువక 25 సం
వత్సరములనుండి మండల సభను జరపుచుంటిమను డతూవాల
మును ఒండొయలు దెబ్బపుకొనుటకు ఇంతకంటె మంచి తరు
ణము లేకొండుండదదు. కావున జిల్లాలోని తాలూకా సంఘ
ములవారును గ్రామ సంఘములవారును ప్రతినిధుల నంపియ,
సభాభిమానులు వెనుకటి కథల తాలూకా అధ్యక్షులు, ఆహ్వాక
సంఘాధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు, కేంద్రీకాధిపులు, ఎల్లరు
విచ్చేసి సభ జయప్రదముగా జరుగునటుల కేయయరని నమ్మ
చున్నారము. వీలైనంతవరకు చాలమందికి ఆహ్వానము లంప
బడినవి. పొరపాటున కొందరికి చేరకున్నను సగటు చేయక
పవిత్రమైన ఈ సభకు దయచేయదరని ప్రార్థితులు.

21 వ తేదీ ఉదయమున కృష్ణానందల పుస్తకభాండా
గారముల సభ జరుగును. దీనికి ప్రేరకేని గోపాలకృష్ణయ్య
గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. వల్లూరి నూర్యనారాయణ
రావుపంతులు బి. ఏ. బి ఎల్ గారు సభాధ్యక్షులు.

22 వ తేదీ ఉదయమున ఆంధ్రీవారాప్రతికల సభ
జరుగును. ఈసభకు చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు సన్మాన
సంఘాధ్యక్షులు. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
సభాధ్యక్షులుగా నుండురు.

23 వ తేదీ ఉదయమున ఆస్తికమర మహాసభ జరుగును.
దీనికి దిప్తిప్రకాశసబుగానున్న పిల్లారిపెట్టి నారాయణ
రావుకాయకుగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షులు. చిలకమర్రి
లక్ష్మీనరసింహుగారు సభాధ్యక్షులు. ఈసభయందు కొన్ని
మతోపహ్వానము లుండును.

23 వ తేదీ సాయంకాలమున 18 వ కృష్ణానందల
సాంఘికసభజరుగును. దీనికి తహశీల్దారుగ నున్న అల్లూరి
రామకృష్ణరాజుబి. ఏ. గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. బంగుర
వాస్తవ్యలై న గాదెరాఘవరావుపంతులుగారు సభాధ్యక్షులు.
ఈసభయందు మామూలుతీర్మానము లుండక ప్రమాఖులే
కొన్ని యంత్రములను గురించి ఉత్సవించెదరు.

24, 25 వ తేదీలను ఆంధ్రీనాటకములసభ జరుగును.
ఇందును నాటకములను రచించుకథలు లున్నగు సంకేత
ముల గురించి పండితు లుపన్యసించెదరు. ఈఅయిన రాత్రి
యందును నాటకప్రదర్శనము లుండవచ్చును. 24 వ తేదీ
సాయంకాలమునము బాతుద్దరాజుసభ జరుగును. ఏలూరునందు
వకిలగనున్న బొమ్మిరెడ్డిబిల్లి గంగరాజు బి. ఏ. బి. గారు స్వా
గతోపహ్వాన మొసంగుదురు. బొంబాయివాస్తవ్యలైన పిండి
గారు సభాధ్యక్షులవహించురు వీరరాకాంతకాంతక సంతకము
గా నున్నది.

మహిళాసభ 22, 23, తేదీలను జరుగును శ్రీమతి
చోరగుడి సీతమ్మ గారు మరణించుటచే సభాధిపత్యము ఎవరు
వహించునదియందు తెల్లడింపబడును.

వేద్యాభిధర్మసభయు 22 తేదీని జరుగును. ఈసభ
ఆంధ్రీశ్రేయమందిరిను లయందు జరుగును.

కృష్ణానందలసభయు, తదనుబంధసభయు ప్రత్యేక
ముగా వేయనున్న పంధిరిలో జరుగును. మండలసభకు విచ్చే
యు ప్రతినిధులనుండి రూ. 1.0-0 చొప్పున ప్రతినిధి భృతిపన్నులు
వేయబడును. పేర్కొనుటకు అటాగాని రెండవతాలాగాని
టిక్కెట్లు ఉండగలవు. గుడివాడ రైల్వేస్టేషన్ గనుక వివిధ
ప్రతినిధు లేతెంతున యెదురుచూచున్నాము.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్లవప్తము, అలిమూత్రము,
హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రసి, రక్తవృద్ధిని, యోవ
కుఘమును, సంతానప్రాప్తిని, సరములటటుత్సమును కలిగించు
శరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 టు డబ్బీ రు. 1.0-0
ఆయుర్వేద సమాజ్, పాండుర, గుంటూరు జిల్లా.

కన్యతావుల వెదచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆల్ వహా, స్పింట్ కలిపినదికారు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాణగుచిందువులు
చేతిగుడ్డవై వేసికొనినవో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేవతానిలయము నందివలె
నానందము గలిగించగలదు.

తల చిన్న సీసా 1-కి	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కార్డు ,,	...	0-1-0

బి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
సోలువజంటలు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెమికల్ కంపెనీ,
నెం 153 బానూమనీడు, శాంతి కాలనీ

మదరాసు ఏజంటు:- మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, నైసాలబార్ రోడ్, భూలంగడిచిమిడు, చల్లా

బ్యారన్ అండు కంపెనీ
(Baron & Co.)

వారి మేలైన సువాసన నస్యపుపాకీ, సాదానస్యము.

త్రిప్పడు మూత గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0.4-0 డబ్బా బుడ్డుకు రు. 2-8-0. పాకింగు పోస్టేజిబుక్కు ప్రత్యేకము.
మొదటితరం సాదానస్యం కేర 1-కి ,, 0.14-0 రెండవతరం కేర 1 కి 0.12-0, 18 యె. సెకండులైక్ బిచ్, మదరాసు

బ్యారన్ అండు కంపెనీ,

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి ప్రక్రియలు.

“అండవృద్ధి, బూరకాళ్ల తక్షణ పరిహారం”.

7 పూటలలో మంచిగుణము. నిర్భయమైనది. ఇంకా
మేహవాతస్వేదము, వాయువులు, వాపులు, నూతన నిలకడ
కీర్తనావృత్తి, తిమిరము, అంగుష్ఠ కటివాతములు, చిరకాలపు
నడుమనోవృత్తి మొదలగు వాట్ల కమృత మిదియే! పుచ్చు
కొనిన వెంటనే గుణము తెలియనగును. తెల రూ. 3-8-0.

“సర్వమేహకుష్ట కురారము”

ఈ సిద్ధోషధము, మేహవైకృత్యాతిమచ్చలు, గజచర్మ
ములు, కాళ్లచేతులు, ముక్కు, చెవులు, కండ్లు మొదలగు
అంగములను తిరిగేనెడిద్రుణములు, అడ్డకట్టలు, బిల్లలు, నవ్వాయి
సంబంధముల కొఱుకులు, పిట్టకు దివ్యామృతము. రక్తకుద్ధికి
రాజుబండిది. 10 కోజులలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును.
10 కోజులకు, తెల రూ. 5-0-0 5 కోజులకు తెల రూ 3.

వైయాధియులే గుణములేనియెడల సామ్య వాపను
పంపబడును.

ఈ వైయధియు క్రిందిపుస్తకాలయమున దొరకును.

శ్రీత్యాగరాజశతకీరన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గతుక, సంకీర్తనములతో కూడినది
చక్కనిలెండు రూ. 3-8-0

గ్రంథకర్త “ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల”
8/12, ఆలంకాత్రాపిళ్లవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

కావలయును

చంద్రికా కేళనువాసిని, తేజ మందు కొనువారలు.
కేళనువాసిని తెల సీసా 1-కి రూ 0-11-0 లు. తేలుమందు
తెల సీసా 1-కి రూ 0-8-0 లు. కేళనువాసిని తేలుముయొక్క
ప్రాకృతస్వరూపము మెచ్చి మైమునుఎన్నేటుకొనిలరు ఏ. ఆర్.
బానర్జీ, సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పతక
మొనగి యున్నారు. తేజముందు గుణములుగనో సామ్య
వాపను చేయబడును. ఏజెంట్లకు మంచి కమిషనీయబడును.
ఒకసారి పరీక్షించి చూచినవో మాకే తెలియును. అనేక
యోగ్యతాప్రతికలు రెండికి యివ్వబడివి. 410
చంద్రికాప్రాప్తి, ప్రొద్దుటూరు మదరాసుప్రెసిడెన్సీ

ఆటోమోటార్ బహారు (రెజిస్టర్)

ఆల్ వహా, స్పింట్ కలిపినదికారు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాణగుచిందువులు చేతిగుడ్డవై వేసికొనినవో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేవతానిలయము నందివలె నానందము గలిగించగలదు.	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కార్డు ,,	...	0-1-0

బి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
సోలువజంటలు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ టెమికల్ కంపెనీ,
నెం 153 బానూమనీడు, శాంతి కాలనీ

మదరాసు ఏజంటు:- మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, నైసాలబార్ రోడ్, భూలంగడిచిమిడు, చల్లా

బ్యారన్ అండు కంపెనీ
(Baron & Co.)

వారి మేలైన సువాసన నస్యపుపాకీ, సాదానస్యము.

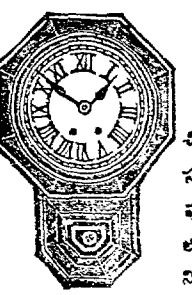
మేము కేయారుచేనెడి నస్యము శ్రేష్టతరమైన పొగాకు
చేతను, అత్యవధ మూలికలకల్లును, మనాసన ద్రవ్యముల
చేతనున్న చేయబడినది. ఇది కరోభారములు, ఒంటి తల
నొప్పి, పీనస, దీర్ఘపడితములు, నుపుప్రీ, మైకములు ఇత్యాది
కరోగములను అవలీలగా కుడద్రువదియే గాక, యిది
యోగ్యమైనందును, కేరకతూహలము, బుద్ధిప్రకాశము,
సరములకు ఉత్సాహము కలుగను. ఇది ఒకతూరి యోగ
యోగించువారు ఇతర నస్యములను అనేక్షించురు సర్వ
జనల యోగ్యమైనది నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య
ధరకే విక్రయించుచున్నారము. దీనిని ఒకతూరి పరీక్షించి
దీనియొక్క గుణములను గ్రహించవలయునని మాయొక్క
కోరిక.

త్రిప్పడు మూత గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0.4-0 డబ్బా బుడ్డుకు రు. 2-8-0. పాకింగు పోస్టేజిబుక్కు ప్రత్యేకము.
మొదటితరం సాదానస్యం కేర 1-కి ,, 0.14-0 రెండవతరం కేర 1 కి 0.12-0, 18 యె. సెకండులైక్ బిచ్, మదరాసు

స్టెర్నస్ వైన్ ఆఫ్
కాడ్డినరువ్ స్పాక్సు

లోనామతో గూడినది పాలి
పోయినట్టియు, బలహీను లగునట్టి
యు జనులకు యధా బలమొసంగ
గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహ
మును గలిగించును. మందు యెండ
లలో నయితము తృప్తికరముగ బని
చేయగలదు.
నస్యపుక, పాండు, కుమ్ర
ధీనులకు వాగొనన్యగల చక్కని
యోషధము.
అన్ని మందులమాపులలో
విక్రయించబడును.

OFFICE CLOCK
ఆఫీసు గడియారము

(ఎనిమిది కోణములు) చాలా కట్టిది
చిరకాలము మరమ్మత్తు అక్కరలేను
సరియైనకాలము చూపును పదికేళ్ల బడ
వుండును. గృహములలోను, ఆఫీసుల
లోను, వర్గాటల్సులోను ఉపయోగము
నిమిత్తము పెనుముగా చేయబడినది
8 అంగుళములు యెనామెయిట్ దయ్యగలవు. గడియారము
నిడివి అం. 19½, వెడల్పు అం. 11½. వారముకోజులకు ఒక
పర్యాయము భీము చాలును. గంటలు వెదవ్వని యిచ్చునట్లు
కొట్టును. (1) సానా 9-8-0, (2) తరగంటకొట్టు ది 01-0-0
(3) బటకుగల 10-8-0, (4) అటారముకో 11-0-0
2 రూకాయలు అడ్ వాకౌను పంపవలయును
కలయువాడు:- గొత్తా అండు కో
K.P. 57 ఆదిత్యవాసాకవీధి, మదరాసు

జీరరసాయనము:- ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము కుచనముగును. జీర్ణకోశము బాగు
పడి రసప్రావము శ్రమయుగ గలుగును ములబద్ధ
ము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి తెల 1-4-0.
అమృతాంజనము డిఫో, మదరాసు.

MADRAS:—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Press 6 & 7 Thambu Chetty St, George Town.